

2002

grudzień

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

P. 4492 / 02/03

BARBÓRKA

JUBILEUSZ PROFESORA

TADEUSZA ZAGAJEWSKIEGO

nr 3 (122)

Rok akademicki
2002/2003

W uroczystościach barbórkowych łączy się szacunek dla górniczego trudu z tradycyjnymi obrzędami i radosną zabawą

fot. S. Gibas

P. 4492/02/03

WYKAZ NUMERZE

● Z prac Senatu	3
● Barbórka	8
● Jubileusz Profesora Tadeusza Zagajewskiego	10
● Prezydent, uczony, konstruktor	12
● Kronika Rektorska	13
● Stopnie naukowe, tytuły, stanowiska	14
● Akty normatywne Uczelni	16
● Współpraca z zagranicą	16
● Konferencje i seminaria naukowe	16
● Z życia CKI	20
● Z notatnika Przewodniczącego RGSzW	21
● Godne odnotowania	22
● Kultura	25
● Cape Horn - Antarctica Expedition	25
● Sport	27
● Wspomnienie o Profesorze Janie Binkiewicz	28
● Wspomnienie o Pani Grażynie Grymowicz	29
● Od redakcji	29
● Kronika żałobna	30

SENAT

■ 16 grudnia 2002 r. odbyło się IV zwyczajne posiedzenie Senatu. Porządek dzienny przewidywał (w skrócie): zaopiniowanie wniosków w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego oraz profesora zwyczajnego, wyrażenie na powołanie redaktora naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej, podjęcie uchwały w sprawie trybu udzielania urlopów wypoczynkowych nauczycielom akademickim, podjęcie uchwały w sprawie poparcia inicjatywy nauczania na odległość oraz sprawy bieżące i wolne wnioski. W posiedzeniu wzięło udział 48 członków Senatu i 7 zaproszonych gości.

■ Senat rozważył wnioski Rad Wydziałów w sprawie pierwszego powołania na stanowisko profesora nadzwyczajnego:

- dr. hab. inż. Mariana Błachuty (RAu1),
- dr. hab. inż. Zdzisława Dudy (RAu1),
- dr. hab. inż. Piotra Fedelińskiego (RMT4),
- dr. hab. inż. Ryszarda Nowosielskiego (RMT1),
- dr. hab. inż. Bożeny Skołod (RMT2).

Dr hab. inż. Marian Błachuta ma 53 lata i jest zatrudniony w Politechnice Śląskiej od 1973 roku. Pracę doktorską obronił na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki w roku 1982, a habilitacyjną w 1999 na tym samym wydziale. Jego główna specjalność naukowa to automatyka i robotyka, a w tym: teoria sterowania dyskretnego procesów ciągłych, identyfikacja procesów dyskretnych i ciągłych, prognozowanie procesów stochastycznych, komputerowe systemy sterowania, sterowanie układów nieliniowych w oparciu o metodę kontrakcji dynamicznej. W tej dziedzinie uczestniczył w realizacji 42 (po habilitacji - 6) prac badawczych, w tym 6(2) grantów KBN (dwoma z nich kierował), jest współtwórcą patentu.

Po uzyskaniu stopnia doktora opublikował 99 (po habilitacji - 22) prac, na które składa się 1(0) monografia, 9(0) w periodykach zagranicznych, w tym 8 z listy filadelfijskiej, 23(2) w periodykach krajowych, 42(16) referatów na konferencje o zasięgu międzynarodowym, 12(4) referatów na konferencje krajowe oraz 7(0) raportów opublikowanych w ośrodkach zagranicznych. Ponadto jest współautorem 5(0) skryptów uczelnianych, a jego prace są cytowane w 5 artykułach z listy filadelfijskiej. Był również wielokrotnie recenzentem artykułów do znaczących czasopism krajowych i zagranicznych, referatów na konferencje międzynarodowe, skryptu, a także grantów KBN. Odbył 7 staży zagranicznych.

grudzień 2002

Dr hab. inż. M. Błachuta jest promotorem otwartego przewodu doktorskiego i opiekunem naukowym trzech doktorantów.

W ramach działalności organizacyjnej od wielu lat kieruje Laboratorium Teorii Sterowania i Regulacji. Jest przewodniczącym Polskiego Chapteru IEEE Control Systems Society.

Senat poparł wniosek 46 głosami przy jednym przeciwnym.

Dr hab. inż. Zdzisław Duda ma 49 lat i jest zatrudniony w Politechnice Śląskiej od 1977 roku. Pracę doktorską obronił na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki w roku 1986, a habilitacyjną w 1998 na tym samym wydziale. Jego specjalność naukowa to automatyka i robotyka, a główne zainteresowania badawcze skupia na syntezie i analizie algorytmów sterowania złożonymi systemami oraz zastosowaniu metod sterowania optymalnego procesami biomedycznymi, w szczególności w konstrukcji protokołów chemioterapii nowotworów. Uczestniczył w realizacji 28 (po habilitacji - 11) prac badawczych, w tym 12(5) finansowanych z KBN (w dwóch przypadkach był kierownikiem).

Dorobek publikacyjny dr. hab. inż. Z. Dudy po uzyskaniu stopnia doktora to 68 prac (po habilitacji - 22), na które składają się 2(0) monografie, 20(3) artykułów w periodykach zagranicznych - w tym 9(3) z listy filadelfijskiej, 2(0) opublikowane w książkach, 6(2) w periodykach krajowych, 24(10) referatów na konferencje o zasięgu międzynarodowym oraz 13(8) na konferencje krajowe. Jest również współautorem 3(2) skryptów uczelnianych. Ponadto wielokrotnie recenzował publikacje przeznaczone do czołowych pism zagranicznych, referaty na konferencje międzynarodowe i granty KBN.

Dr hab. inż. Z. Duda jest promotorem otwartego przewodu doktorskiego.

W ramach działalności organizacyjnej brał aktywny udział w pracach związanych z realizacją badań naukowych w Zakładzie Teorii Sterowania. Aktualnie pełni funkcję Prodziekana ds. kierunku "Automatyka i Robotyka" na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki.

Senat poparł wniosek jednomyślnie (48 głosami).

Dr hab. inż. Piotr Fedeliński jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym Wydziału Mechanicznego Technologicznego Politechniki Śląskiej od 1981 r. Jego działalność naukowa jest związana z mechaniką układów odkształcalnych i z metodami komputerowymi mechaniki, a w szczególności metodą elementów brzegowych w analizie dynamicznej układów odkształcalnych, analizie wrażliwości, optymalizacji i mechanice pęknięcia. Jest autorem lub współautorem 53 publikacji, w tym 15 zagranicznych w czasopiśmie z listy filadelfijskiej oraz autorem dwóch rozdziałów w książkach zagranicznych wydanych w Wielkiej Brytanii, a jego prace wielokrotnie cytowano za granicą. Został również Associate Editor serii

książek „Advances in Boundary Elements” wydawanych przez Computational Mechanics Publications w Wielkiej Brytanii. Wyniki badań prezentował na wielu konferencjach krajowych i zagranicznych. Za swoją wyróżnioną rozprawę habilitacyjną otrzymał w 2002 r. nagrodę Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

W latach 1992-1995 dr hab. inż. P. Fedeliński przez 2,5 roku pracował jako Postdoctoral Research Fellow w Wessex Institute of Technology w Wielkiej Brytanii. W 1999 r. przebywał w Universidade Estadual de Campinas w Brazylii, prowadząc wykłady dla doktorantów i uczestnicząc w pracy naukowo-badawczej, czego efektem są wspólne publikacje w czasopiśmie.

Dr hab. inż. P. Fedeliński jest członkiem Sekcji Optymalizacji Układów i Procesów Komitetu Mechaniki PAN, członkiem Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, Polskiego Towarzystwa Metod Komputerowych Mechaniki i International Society for Structural and Multidisciplinary Optimization. Obecnie jest sekretarzem naukowym konferencji „15th International on Computer Methods in Mechanics” (odbędzie się w 2003 r.).

Dr hab. inż. P. Fedeliński jest promotorem wszczętego przewodu doktorskiego i opiekunem naukowym drugiego doktoranta. Pełni również funkcję opiekuna naukowego trzech studentów prowadzonych według indywidualnego toku studiów oraz opiekuna Studenckiego Koła Naukowego „Metod Komputerowych”.

Senat poparł wniosek 45 głosami przy dwóch przeciwnych i jednym wstrzymującym się.

Dr hab. inż. Ryszard Nowosielski jest absolwentem i pracownikiem naukowo-dydaktycznym Wydziału Mechanicznego Technologicznego, na którym uzyskał stopnie doktora i doktora habilitowanego. Jego główne obszary zainteresowań naukowych, to: wysokotemperaturowe plastyczne odkształcanie metali; materiały amorficzne, nanokrystaliczne i kompozyty z ich udziałem; zrównoważone technologie materiałowe w kontekście zarządzania technologią, wdrażania zrównoważonego rozwoju, czystszej produkcji i efektywności. W tych obszarach jest autorem i współautorem 106 publikacji, w tym 15 monografii, podręczników i skryptów oraz wielu publikacji zagranicznych. Jest członkiem Komisji Inżynierii Materiałowej PAN oraz Sekcji Hutnictwa PAN, a także współzałożycielem, a od 1996 roku naczelnym redaktorem dwumiesięcznika „Czystsza Produkcja w Polsce”. W działalności dydaktyczno-wychowawczej dr hab. inż. R. Nowosielski wykazuje wyraźne predyspozycje i wielki dorobek. Opracował liczne wykłady autorskie, ćwiczenia laboratoryjne i projektowe, wypromował wielu inżynierów i magistrów. Jest promotorem realizowanej pracy doktorskiej, opiekunem sześciu doktorantów oraz recenzentem dwóch prac doktorskich. Cieszy się zaufaniem i autorytetem wśród studentów.

Skutecznie, rzetelnie i z dużą przedsiębiorczością realizuje powierzone zadania organizacyjne. Aktualnie jest zastępcą dyrektora Instytutu Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych, kierownikiem Zakładu Materiałów Nanokrystalicznych, Funkcjonalnych i Zrównoważonych Technologii Proekologicznych oraz pełnomocnikiem dziekana ds. studiów w Dąbrowie Górniczej.

Dużą aktywność dr hab. inż. R. Nowosielski wykazuje na forum międzynarodowym, nie tylko jako organizator lub uczestnik międzynarodowych konferencji naukowych, ale także współpracując z Uniwersytetem w Lund (Szwecja) oraz agendami OECD brał udział jako wykładowca w szkoleniach i jako konsultant w tworzeniu projektów czystszej produkcji dla przemysłu rosyjskiego i ukraińskiego.

Senat poparł wniosek 45 głosami przy trzech wstrzymujących się.

Dr hab. inż. Bożena Skołod jest absolwentką, a od dwunastu lat pracownikiem naukowo-dydaktycznym Wydziału Mechanicznego Technologicznego. Pracę zawodową rozpoczęła w przedsiębiorstwie PONAR-BIPRON, gdzie przez cztery lata zajmowała się projektowaniem zautomatyzowanych stanowisk wytwórczych. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się na: poszukiwaniu efektywnych metod sterowania produkcją przemysłową, komputerowym wspomaganie podejmowania decyzji w zakresie planowania i sterowania produkcją oraz badaniu procesów produkcyjnych w warunkach deterministycznych ograniczeń zasobowych, w szczególności podczas planowania jednoczesnej produkcji wieloasortymentowej, w kontekście teorii ograniczeń. Opublikowała ponad 80 prac naukowych, jest redaktorem i współautorką wydanej w 2001 roku monografii.

Dr hab. inż. B. Skołod jest członkiem zarządu Polskiego Towarzystwa Zarządzania, zastępcą redaktora naczelnego czasopisma „Zarządzanie Przedsiębiorstwem”, współorganizatorem konferencji „Computer Integrated Manufacturing” oraz przewodniczącą komitetu organizacyjnego tej konferencji w 2001 roku. Jest zapraszana do udziału w Komitecie programowym cyklu ważnych konferencji naukowych. Aktywnie i twórczo współpracuje z West Bohemia University w Czechach oraz z uniwersytetami w Cottbus, Bolonii i Quebecu.

Dr hab. inż. B. Skołod roztacza aktywną i skuteczną opiekę nad doktorantami. Spośród dwóch prowadzonych przez nią przewodów doktorskich jeden jest już na etapie recenzowania rozprawy.

Zdolności organizacyjne dr hab. inż. B. Skołod są w środowisku wydziałowym uznawane i wykorzystywane. Przez cztery lata pełniła funkcję zastępcy kierownika Katedry Technologii Maszyn i Zintegrowanych Systemów Wytwarzania, a od roku jest zastępcą kierownika Katedry Automatyzacji Procesów Technologicznych i Zin-

tegrowanych Systemów Wytwarzania, będąc równocześnie prodziekanem ds. nauki Wydziału Mechanicznego Technologicznego.

Senat poparł wniosek 43 głosami przy jednym przeciwnym i trzech wstrzymujących się.

■ Senat rozważył wnioski Rad Wydziałów w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony:

- dr hab. inż. Stefan Baja (RCh1),
- dr hab. inż. Jerzego Skrzypczyka (RB9),
- dr hab. Aleksandra Sładkowskiego (RT4).

Dr hab. inż. Stefan Baj urodził się w 1946 roku w Zamościu. Po ukończeniu studiów na Wydziale Chemicznym w 1970 roku rozpoczął pracę w Instytucie Chemii i Technologii Organicznej Politechniki Śląskiej, gdzie pracuje do dziś, a od 1998 roku zajmuje stanowisko profesora nadzwyczajnego. W 1977 roku otrzymał stopień doktora, a w r. 1996 doktora habilitowanego. Rozprawa habilitacyjna została wyróżniona nagrodą Ministra Edukacji Narodowej. W latach 1984-89 odbył staż przemysłowy w przedsiębiorstwie POCh Gliwice.

Dr hab. inż. S. Baj prowadzi prace o charakterze podstawowym jak i stosowanym nad procesami utleniania związków organicznych. Uczestniczył w pracach nad opracowaniem i modernizacją wielu technologii dla polskiego przemysłu chemicznego. Od szeregu lat współpracuje z szwedzkim koncernem Perstorp AB. Z tego zakresu zrealizował kilka projektów badawczych fundowanych przez stronę szwedzką. Realizował cztery granty, z czego w dwóch był kierownikiem. Jego łączny dorobek naukowy obejmuje 2 monografie, 40 publikacji w czasopismach naukowych, z czego większość w prestiżowych periodykach zagranicznych, 23 wystąpienia na konferencjach (referaty, komunikaty i postery), 4 patenty, 4 wnioski racjonalizatorskie oraz kilkadziesiąt opracowań niepublikowanych. Był także recenzentem kilkunastu publikacji naukowych w czasopismach krajowych i zagranicznych.

W ramach działalności dydaktycznej, za którą był sześciokrotnie wyróżniany nagrodami rektorskimi, dr hab. inż. S. Baj prowadzi wykłady z zakresu przemysłowej syntezy organicznej oraz zastosowania technik komputerowych w chemii i technologii chemicznej. Ponadto prowadzi seminaria i prace dyplomowe. Jest autorem lub współautorem czterech skryptów dla studentów, z których dwa mają zasięg ogólnopolski.

Był promotorem dwóch prac doktorskich, z których jedna została obroniona z wyróżnieniem, a obecnie opiekuje się dwójką doktorantów. Dwukrotnie wystąpił jako recenzent prac doktorskich.

Pełnił wiele funkcji kierowniczych na Wydziale, a od 1 października 2002 r. jest dyrektorem Instytutu Chemii i Technologii Organicznej. Był też pełnomocnikiem dziekana ds. komputeryzacji, pełnomocnikiem rektora ds. kontaktów z Międzynarodowym Systemem Informacji Na-

ukowo-Technicznej, członkiem Komisji ds. Komputeryzacji Szkoły oraz wielu ciał kolegialnych na Wydziale. W roku 1988 uczestniczył w pracach Ministerialnej Komisji ds. Programów Nauczania.

Senat poparł wniosek jednomyślnie (48 głosami).

Dr hab. inż. Jerzy Skrzypczyk jest specjalistą z zakresu mechaniki teoretycznej i matematyki stosowanej. Jego dorobek naukowy obejmuje 87 pozycji. W okresie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego opublikował 28 oryginalnych prac twórczych; w tej liczbie 7 pozycji w czasopismach o zasięgu międzynarodowym i ogólnokrajowym, 13 w czasopismach o zasięgu lokalnym i 8 w materiałach konferencji krajowych i międzynarodowych. Dr hab. inż. J. Skrzypczyk wypromował w 2001 roku jednego doktora, a nad czterema doktorantami sprawuje opiekę naukową (trzech ma otwarte przewody doktorskie). W latach 1997-2000 był kierownikiem Katedry Mechaniki Teoretycznej, a od 2000 r. jest kierownikiem Zakładu Mechaniki Teoretycznej w Katedrze Teorii Konstrukcji Budowlanych. Od 1 września pełni funkcję prodziekana ds. nauki i organizacji. Jest także przedstawicielem Wydziału w Senacie. Jego aktywność naukowa i zaangażowanie w działalność Wydziału rokuje podstawy do wszczęcia w niedalekiej przyszłości postępowania o nadanie tytułu naukowego.

Senat poparł wniosek 45 głosami przy jednym przeciwnym i jednym wstrzymującym się

Dr hab. Aleksander Śładkowski ukończył studia wyższe w 1978 roku na Wydziale Mechaniczno-Matematycznym Państwowego Uniwersytetu w Dniepropietrowsku (Ukraina). W 1987 roku uzyskał stopień doktora nauk fizyczno-matematycznych, a w roku 1997 obronił pracę habilitacyjną w Narodowym Uniwersytecie Górniczym w Dniepropietrowsku. W 2002 r. otrzymał na Ukrainie tytuł profesora. Od 2000 roku pracuje w Zakładzie Transportu Szynowego Instytutu Transportu, a obecnie w Katedrze Transportu Szynowego Wydziału Transportu na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

Jego działalność naukowo-badawcza koncentruje się na: zastosowaniu metod numerycznych w projektowaniu kół kolejowych zestawów kołowych, analizie współpracy elementów pary koło - szyna, badaniach dynamiki pojazdów szynowych, problemach technologii obróbki kół kolejowych i szyn.

Dorobek naukowo-badawczy dr hab. A. Śładkowskiego (liczby w nawiasie - po habilitacji) zawiera 71(18) publikacji, wśród nich 3(3) książki, 1(0) monografia, 20(1) artykułów w czasopismach zagranicznych, 40(12) referatów w zagranicznych materiałach konferencyjnych, 6(1) artykułów w kraju i 1(1) referat w kraju. Otrzymał także 9(1) patentów. Brał udział w 13(2) pracach naukowo-badawczych, jest koordynatorem

naukowym Centrum Doskonałości TRANSMEC w ramach 5. PR i członkiem trzech rad naukowych. Jego praca nt. „Badania mikroślizgów w kontakcie ciał sprężystych” została wyróżniona Pierwszą Nagrodą Towarzystw Naukowo-Technicznych w Moskwie w roku 1983. Był organizatorem i sekretarzem naukowym jednej międzynarodowej i dwóch krajowych konferencji naukowych.

Dr hab. A. Śładkowski prowadzi zajęcia dydaktyczne z przedmiotów „Metody i techniki badań pojazdów”, „Dynamika pojazdów szynowych”, „Teoria ruchu pojazdów szynowych” oraz jest promotorem i opiekunem prac przejściowych i dyplomowych na specjalności „Eksplotacja Pojazdów”. Jest też promotorem trzech przewodów doktorskich - jednego w Politechnice Śląskiej i dwóch za granicą.

Senat poparł wniosek 44 głosami przy czterech wstrzymujących się.

■ Senat rozważył wnioski Rad Wydziałów w sprawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego:

- prof. dr hab. inż. arch. Niny Juzwy,
- prof. dr hab. Ireny Staneczko-Baranowskiej.

Prof. dr hab. inż. arch. Nina Juzwa

urodzona w Rybniku ukończyła studia architektoniczne we Wrocławiu (1960) i w 1961 r. podjęła pracę w Politechnice Śląskiej, gdzie obecnie pełni funkcję kierownika Zakładu Architektury Przemysłowej i Przestrzennych Przekształceń Przemysłu w Katedrze Projektowania Architektonicznego. Od 1999 r. jest dziekanem Wydziału Architektury wybranym w 2002 roku na kolejną kadencję. Od maja 1996 r. pracuje także w Instytucie Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej.

Pracę doktorską obroniła w 1977 roku. Za pracę habilitacyjną wykonaną na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej (1990) otrzymała nagrodę Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.

W ramach problematyki „architektura i urbanistyka” jest autorem wielu prac studialnych, badawczych i projektowo-realizacyjnych (łącznie 96, 1999/02 - 7), prac studialnych niepublikowanych ogółem 16 (1999/02 - 7, w tym 2 programy międzynarodowe). W wydawnictwach krajowych i zagranicznych ma ponad 57 publikacji (1999/02 - 7), z których 16 ma zasięg międzynarodowy. Na konferencjach miała 60 wystąpień, w tym 26 na konferencjach międzynarodowych (1999/02 - odpowiednio 15 i 9).

W dorobku ma również 7 obronionych prac doktorskich i jedną w recenzjach, w tym 4 wyróżnienia i jedna nagroda Ministra Infrastruktury. Jest promotorem dalszych sześciu przewodów oraz autorem ponad 40 recenzji: doktorskich, habilitacyjnych, profesorskich, projektów KBN i opinii zleconych przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego, zleconych prac monograficznych (5).

Prace projektowe prof. N. Juzwy w większości dotyczą obiektów wielkokubaturowych lub zespołów urbanistycznych. Równoległe z pracą na Uczelni pracowała twórczo w zespołach autorskich, zazwyczaj jako główny projektant, m.in. w zespole ds. rozbudowy Uczelni (1969-76, 1980-84). Pracowała w wybitnego projektanta przemysłu prof. Waltera Henna w biurach Henn & Petersen w Brunzshwiku (1977 - kierownik projektu) i Henn & Henn w Monachium, a we Francji w biurze „Sud-Arch” i pracowni urbanistycznej „Courly” w Lyonie (1991-1992).

Znajomość języków obcych (angielski, francuski, niemiecki) pozwala prof. N. Juzwie na czynne uczestnictwo we współpracy międzynarodowej, m.in. z grupą roboczą Międzynarodowej Unii Architektów UIA (obecnie Międzynarodowe Centrum Informacji Budownictwa CIB), staż naukowy w Brunzshwiku, zajęcia w Ecole d'Architecture w St. Etienne (1991-1992), pracę w biurze architektonicznym w Berlinie (1989-1990), współpracę z Stiftung Bauhaus-Dessau (1994-1998). Aktualnie współpracuje w projekcie Interreg z III IBA Internationale Baustellung SEE Fürst-Pückler-Land od 2000 r. Stale i czynnie współpracuje z European Assitation for Architectural Education (AEEA) oraz w programie European Network of Heads of Architectural Schools (ENHSA).

Prof. N. Juzwa pełniła i pełni wiele funkcji, m.in. zastępcy dyrektora Instytutu Architektury i Urbanistyki (1980-1983), koordynatora ds. dzielnicy akademickiej (1977-1984), kierownika studiów doktoranckich na Wydziale, przedstawiciela Wydziału do Senatu, członka senackiej Komisji ds. Kadry i Komisji ds. Dydaktyki (1996-1999). W skali kraju jest inicjatorem i stałym członkiem okresowych spotkań dziekanów wydziałów architektury, a obecnie członkiem Komisji ds. Akredytacji Wydziałów Architektury. Ponadto jest członkiem Towarzystwa Urbanistów Polskich (członek zarządu o/Katowice), członkiem PAN o/Katowice, Komisji Urbanistyki i Architektury oraz Studiów nad Przyszłością Górnego Śląska, Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN (Sekcji ds. Architektury), stowarzyszeń zagranicznych: Bauhaus-Forum für Nachhaltigeregionalentwicklung i CIB WG EW.

Senat poparł wniosek 45 głosami przy jednym przeciwnym.

Prof. dr hab. Irena STANECZKO-BARANOWSKA uzyskała stopień doktora w 1972 roku, stopień doktora habilitowanego w 1989 roku, tytuł profesora w 1997 roku. Od roku 1994 jest kierownikiem Katedry Chemii Analitycznej i Ogólnej na Wydziale Chemicznym. Jej zainteresowania badawcze dotyczą głównie chemii analitycznej, w tym badań podstawowych ukierunkowanych na opracowanie użytecznej metody analitycznej. Znacząca część jej prac dotyczy analizy śladów, szczególnie w obszarze szeroko pojętej ekoanalitiky.

Badania te dotyczą analityki próbek środowiska przyrodniczego, w tym materiałów biologicznych głównie z obszaru Górnego Śląska.

Jej dorobek obejmuje 109 publikacji naukowych, z tego większość w czasopismach z listy filadelfijskiej (36 po uzyskaniu tytułu profesora), jest współautorem dwóch książek wydanych przez WNT i PZWL oraz autorem dwóch opracowań monograficznych. Prezentowała 126 referatów, komunikatów i posterów na konferencjach i sympozjach naukowych, w tym 15 za granicą. Była recenzentem 14 prac doktorskich, 3 habilitacyjnych i 2 wniosków profesorskich. Była lub jest kierownikiem 4 grantów KBN.

Odbyła krótkoterminowe staże naukowe i dydaktyczne za granicą (Czechy, Słowacja, Francja, Wielka Brytania). Była koordynatorem grantu TESSA-PHARE przyznanego przez Unię Europejską. W ramach umów międzyrządowych była lub jest kierownikiem wspólnych projektów z Wielką Brytanią, Hiszpanią i Niemcami.

Jest wiceprzewodniczącą prezydium Komitetu Chemii Analitycznej PAN, wiceprzewodniczącą Komisji Nauk Chemicznych Oddziału PAN w Katowicach, członkiem Komisji Nauczania Chemii Analitycznej, Komisji Nieorganicznej Analizy Śladów, Komisji Analizy Surowców, Produktów Mineralnych i Metali Komitetu Chemii Analitycznej PAN. Była przewodniczącą Gliwickiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego, a od 1999 roku jest członkiem Sekcji T09A w Komitecie Badań Naukowych.

Jest promotorem 7 zakończonych przewodów doktorskich (4 z nich po uzyskaniu tytułu profesora), jednego otwartego przewodu i opiekunem naukowym dwóch uczestników studiów doktoranckich.

Senat poparł wniosek 44 głosami przy jednym przeciwnym i jednym wstrzymującym.

■ Senat rozważył sprawę **powołania redaktora naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej**. Prorektor prof. W. CHOLEWA zaproponował w imieniu Kolegium Rektorskiego ponowne wybranie na tę funkcję prof. Zygmunta KLESZCZEWSKIEGO. Po dyskusji, w której głos zabrali dziekani: prof. B. GRZESIK, prof. A. KARBOWNIK i dr S. KOCHOWSKI, Senat wyraził poparcie propozycji 44 głosami przy trzech przeciwnych i jednym wstrzymującym.

■ W związku ze zmianą niektórych zapisów w prawie pracy Senat przedyskutował przedstawiony przez Prorektora prof. W. CHOLEWĘ projekt uchwały w **sprawie udzielania urlopów wypoczynkowych nauczycielom akademickim**. Po dyskusji, w której udział wzięli: dr T. GIZA, dr S. WALUŚ, prof. E. ŚWITOŃSKI, dr G. KOZŁOWSKA, mgr E. BRONKA i prof. J. RUTKOWSKI, Senat w głosowaniu jawnym jednomyślnie podjął uchwałę.

■ Prorektor prof. R. WILK zapoznał Senat z projektem uchwały w sprawie poparcia inicjatywy nauczania na odległość, pozytywnie zaopiniowanym przez Senacką Komisję ds. Dydaktyki. W głosowaniu jawnym Senat jednomyślnie podjął uchwałę.

■ W sprawach bieżących i wolnych wnioskach poruszono następujące tematy:

- Prorektor prof. M. DOLIPSKI poinformował o zamiarze JM Rektora prof. W. ZIELIŃSKIEGO, aby dyrektora Biblioteki Głównej mianować na kadencję trzyletnią, zaś kandydatura ma zostać wyłoniona w drodze konkursu. Na wniosek Rady Bibliotecznej JM Rektor powołał już komisję konkursową, zaś Pani Dyrektor H. BAŁUKA będzie pełniła swoją funkcję do dnia 31 sierpnia 2003 r.
- Prorektor prof. R. WILK ponowił prośbę o poprawne wypełnienie ankiet MENiS.
- Dyrektor Administracyjny W. WYDRYCHIEWICZ poinformował, że po negocjacjach między Władzami Miasta i Władzami Uczelni w koszcie kompleksowej modernizacji lodowiska „Tafla”, opiekującym na kwotę 3 mln zł, Uczelnia będzie partycypować do kwoty 200 tys. zł. Warunki dzierżawy pozostają na dotychczasowych zasadach, tj. tylko z ponoszeniem kosztów eksploatacji.
- Prorektor prof. W. CHOLEWA zaprosił na koncert i spotkanie opłatkowe, które odbędzie się 18 grudnia.

Sprostowanie

W listopadowym numerze (na str. 10) została podana błędna informacja, że zastępcami przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich zostali prof. A. Buchacz i prof. S. Postrzednik, tymczasem zostali nimi prof. A. Buchacz i prof. J. Jakubiec. Przepraszamy Panów Profesorów i Czytelników za tę pomyłkę.

BARBÓRKA - TRADYCJA I WSPÓŁCZESNOŚĆ

Już po raz 52. Wydział Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej obchodził tradycyjne górnicze święto - Barbórkę.

Uroczystości tegoroczne rozpoczęły się 22 listopada 2002 r. od odnowienia po 50 latach immatrykulacji naszych absolwentów. Miały one miejsce na posiedzeniu Rady Wydziału z udziałem zaproszonych gości: Prorektora Po-

litechniki Śląskiej prof. dr hab. inż. Mariana Dolipskiego, Dziekanów Seniorów: prof. zw. dr hab. inż. dr h.c. Mirosława Chudka, prof. dr hab. inż. dr h.c. Bernarda Drzęźli i prof. dr inż. Włodzimierza Sikory, Prezesa Stowarzyszenia Wychowanków Wydziału Górnictwa i Geologii mgr. inż. H. Broła, absolwentów i studentów Wydziału.

Na uroczystość przybyło 43 absolwentów naszego Wydziału, którzy byli immatrykulowani 50 lat temu.

Na wstępie głos zabrał Dziekan Wydziału prof. Krystian Probiez. W swym wystąpieniu przedstawił on strukturę organizacyjną i dydaktyczną Wydziału. Wyraził także troskę o kondycję pol-

Prezydium uroczystości odnowienia immatrykulacji

Od lewej: Prorektor M. Dolipski, Dziekan K. Probiez, Prodziekan P. Strzałkowski, prof. B. Drzęźla, prof. W. Sikora, prof. M. Chudek, Prezes H. Broł, Prodziekan S. Krzemień, Prodziekan M. Kolarczyk, student K. Marszałek

skiego górnictwa w dobie reform nie przynoszących spodziewanych efektów.

Następnie do zebranych zwrócił się Prorektor prof. Marian Dolipski, dziekan Wydziału w kadencjach 1996 - 99 i 1999 - 2002. Przedstawił on strukturę Uczelni i pozycję Wydziału Górnictwa i Geologii w tej strukturze. Po prof. Dolipskim głos zabrał Prezes H. Broł, który nakreślił rolę Stowarzyszenia Wychowanków w utrzymaniu kontaktów absolwentów z Wydziałem. Akt odnowienia immatrykulacji przeprowadził Dziekan Senior prof. Włodzimierz Sikora.

W czasie uroczystego posiedzenia Rady Wydziału wręczono również indeksy ośmiu studen-

Odnowienie immatrykulacji studentów górnictwa sprzed 50 lat

Wręczenie pamiątkowych indeksów

tom I roku z kierunku Zarządzanie i Inżynieria Produkcji, którzy najlepiej zdali egzamin wstępny. Było to udane połączenie tradycji ze współczesnością. Zwieńczeniem uroczystego posiedzenia Rady Wydziału było uwiecznienie uczestników na pamiątkowej fotografii w holu głównym. Odbyło się również spotkanie towarzyskie dawnych studentów z gronem profesorów Wydziału przy wspólnym obiedzie.

Tego samego dnia odbyły się również **konferencje pod wspólnym tytułem: „Górnictwo zrównoważonego rozwoju 2002”**. W sesji plenarnej referat wstępny wygłosił Senator RP i były Dziekan Wydziału prof. Bernard Drzęzła. W swym referacie ustosunkował się on do przemian czekających górnictwo polskie, wskazując również na konieczne ich kierunki. Przedstawił poglądy zarówno naukowca jak i polityka na stan górnictwa i jego restrukturyzację. Po sesji plenarnej toczyły się obrady naukowe następujących konferencji:

1. Rozpoznawanie złóż.
2. Nowoczesne struktury w górnictwie i efektywne pozyskiwanie surowców mineralnych.
3. Energooszczędne i niezawodne maszyny górnicze.
4. Bezpieczeństwo a rozwój górnictwa.
5. Ochrona środowiska naturalnego.

W obradach uczestniczyli również goście z innych ośrodków naukowych w kraju i za granicą oraz z przemysłu.

Tradycyjna **Akademia Barbórkowa** odbyła się na Wydziale Górnictwa i Geologii 29 listopada 2002 r. W akademii oprócz pracowników i studentów naszego Wydziału wzięli również udział zaproszeni goście: JM Rektor prof. W. Zieliński oraz prorektorzy: prof. M. Dolipski i prof. R.K. Wilk, przedstawiciele władz państwowych i organów administracji terenowej, goście z przemysłu i zaprzyjaźnionych ośrodków akademickich w kraju i za granicą oraz przedstawiciele duchowieństwa.

Uroczystość rozpoczęto od wystąpienia Dziekana prof. K. Probiezra, który stwierdził, że tegoroczny Dzień Górnika obchodzony jest w atmosferze powagi i troski o przyszłość polskiego górnictwa węgla kamiennego, chociażby z uwagi na brak w Polsce innych źródeł ener-

gii. Wskazał na aspekty ekonomiczne, społeczne i ekologiczne związane z reformą górnictwa polskiego na tle przemian zachodzących na świecie. Dziekan stwierdził, że reforma górnictwa w Polsce mająca szczególne znaczenie dla Śląska nie przynosi efektów adekwatnych do nakładów, nie spełnia także oczekiwań społecznych i środowiska górniczego. Wystąpienie zakończone zostało, mimo wszelkich przedstawionych zagrożeń, optymistycznym stwierdzeniem, że „...źle już było”, bo tak nakazuje realizm.

Głos zabrał również JM Rektor prof. W. Zieliński, który jak zawsze życzliwie wypowiedział się na temat rezultatów pracy naukowej i dydaktycznej naszego Wydziału i życzył nam dalszych sukcesów.

W czasie akademii grono pracowników naszego Wydziału otrzymało **Oznakę Zasłużony dla Górnictwa RP**. Wyróżnieni zostali: H. Badura, P. Bańka, P. Cheluska, J. Drenda, S. Duży, M. Jaromin, A. Jaworski, P. Kołodziejczyk, J. Markowicz, R. Mielimąka, S. Mikuła, Z. Mysłek, K. Opałka, J. Parchański, F. Plewa, W. Preidl, H. Przybyła, P. Sobota, V. Sokoła-Szewiwa, G. Strozik, I. Szutkowski, A. Tront, J. Węklar, W. Zapala.

Na wniosek władz Wydziału Honorowy Kordzik Górniczy otrzymali: JM Rektor prof. W. Zieliński, prof. dr hab. inż. Jaroslav Dvořáček, Dziekan Wydziału Górnictwa i Geologii z VŠB-TU

Rektor, Dziekan i prodziekani w drodze na Akademię Barbórkową

w Ostrawie i dr inż. Gerhard Boltz, przewodniczący Stowarzyszenia Wychowanków Szkoły Górniczej w Eisleben (Saksonia-Anhalt, Niemcy). Dla Absolwentów naszego Wydziału, tak zresztą jak i innych, podstawowego znaczenia nabiera możliwość znalezienia miejsca pracy. Doceniając rolę pracodawcy ufundowano nagrodę i tytuł honorowy **„Najlepszy Pracodawca 2002”**.

Laureatami I edycji zostali mgr Jerzy Gruszczyk - dyrektor ZN PW „REMAK” S.A. oraz inż. Adam Kurbiel - dyrektor KWK „Szczygłowice”.

Wyróżnienia za najlepszą pracę dyplomową, najbardziej użyteczną dla przemysłu w roku akademickim 2001/2002, ufundowane przez Stowarzyszenie Wychowanków Wydziału Górnictwa i Geologii otrzymali:

Grzegorz Smolnik (specjalność studiowania: budownictwo podziemne i ochrona powierzchni. Promotor pracy dr inż. M. Kwaśniewski),

Dekoracja pracowników przez Dziekana K. Probiezja i Senatora RP B. Drzęźłę

Anna Jabłonka (specjalność studiowania: przeróbka kopalin stałych i marketing. Promotor pracy dr inż. Z. Lupa),

Marcin Dulski (specjalność studiowania: geologia górnicza i poszukiwawcza. Promotor pracy dr K. Labus).

Najlepszą grupą dziekańską uhonorowaną przechodnią szpadą górnictwa została grupa specjalności studiowania: geodezja górnicza - semestr IX.

Najlepszymi absolwentami Wydziału w roku akademickim 2001/2002 okazali się: M. Dulski, G. Dyduch, A. Jabłonka, M. Janerka (dyplom z wyróżnieniem), A. Kieslich, J. Kowalska (dyplom z wyróżnieniem), A. Pawlikowski, G. Smolnik, K. Torborowicz. Zostali oni uhonorowani wręczeniem dyplomów przez JM Rektora i Dziekana Wydziału. Corocznym, barwnym akcentem uroczystości był tradycyjny skok przez skórę, zakorzeniony od wieków w górnictwie. Studentów I roku przygotował do niego, jak zawsze niezawodnie, dr inż. L. Anders.

Wydział nasz corocznie od 2000 r. organizuje wśród młodzieży szkół średnich konkurs pt.: „Górnictwo i Geologia na przełomie tysięcy”. Celem konkursu jest popularyzacja wiedzy geologicznej i górnictwa oraz prowadzonych przez nas studiów. Nagrody w konkursie otrzymali w bieżącym roku uczniowie VII LO w Gliwicach oraz ZST w Tarnowskich Górach

Skok przez skórę - ślubowanie młodych gwarków

Akademii uświetnił występ Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej i Akademickiego Zespołu Tańca „Dąbrowiaczy”.

P. Strzałkowski

Fot. S. Gibas

JUBILEUSZ PROFESORA TADEUSZA ZAGAJEWSKIEGO

14 grudnia 2002 r. na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki Politechniki Śląskiej odbyła się uroczysta, otwarta sesja Rady Wydziału z okazji 90. rocznicy urodzin doktora honoris causa Politechniki Śląskiej, członka rzeczywistego PAN, profesora Tadeusza Zagajewskiego. Tadeusz Zagajewski, urodzony 16 grudnia 1912 roku we Lwowie, był od 1951 r. do przejścia na emeryturę w 1983 r. profesorem Politechniki Śląskiej. Od 1961 r. jest członkiem Polskiej Akademii Nauk. Autor prac z teorii zjawisk nieliniowych w układach elektrycznych, a zwłaszcza analizy pracy generatorów drgań elektrycznych oraz jej praktycznego wykorzystania do optymalizacji generatorów elektronicznych; badał wpływ zjawisk nieliniowych na układy pomiarowe, wprowadził uogólnienie zasady dwoistości obwodów elektrycznych. Promotor wielu prac magisterskich i doktorskich. Był prorektorem Politechniki Śląskiej, sprawował funkcje dziekana Wydziału Elektrycznego i Wydziału Automatyki, przewodniczył Oddziałowi Śląskiemu PAN i Zarządowi Głównemu PTETIS. Napisał m.in. *Nadajniki radiowe* (1958, drugie wydanie 1961), *Elektronika przemysłowa* (1953, drugie wydanie 1965), *Układy elektro-*

Fot. 1

niki przemysłowej (1964, czwarte wydanie 1978). Jest prekursorem powojennej elektroniki na Górnym Śląsku, współtwórcą Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki Politechniki Śląskiej i wychowawcą licznej kadry inżynierów i naukowców. Odznaczony m.in. Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, honorowym medalem im. prof. Stanisława Fryzego.

W sesji wzięło udział liczne grono uczniów i współpracowników Profesora (fot. 1 i 2). Na uroczystość przybył JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. Wojciech Zieliński z Małżonką.

Fot. 2

Za stołem prezydyjnym zajęli miejsca (fot. 3, od prawej): Dziekan Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki dr hab. inż. Jerzy Rutkowski, Jubilat, JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. dr hab. inż. Wojciech Zieliński, Prorektor prof. Marian Dolipski, czł. rzecz. PAN dr h.c. prof. Stefan Węgrzyn oraz Dyrektor Instytutu Elektroniki dr hab. inż. Edward Hrynkiewicz. Przybyła również najbliższa rodzina prof. Zagajewskiego: siostra Profesora Anna, syn Adam z żoną Marią, wnuczka Małgorzata Fabrycy. Uroczystość rozpoczęło „Gaudeamus” w wykonaniu Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej pod batutą dr. inż. Lucjusza Andersa. Sesję zainaugurował dziekan J. Rutkowski nawiązując do swojego egzaminu wstępnego na politechnikę: „Nie przyszło mi nigdy na myśl, że po latach jako dziekan Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki będę miał zaszczyt gratulować mojemu Dostojnemu Poprzednikowi z okazji tak świetnego jubileuszu”. Następnie delegacja studentów z Koła Naukowego Elektroników, przy dźwiękach jubileuszowego „Vivat” złożyła życzenia i wręczyła Jubilatowi okazały bukiet kwiatów.

Laudację wygłosił prof. Stefan Węgrzyn, nota bene pierwszy dyplomant prof. Zagajewskiego, który przedstawił drogę życiową i osiągnięcia Jubilata, podkreślając Jego zasługi dla rozwoju

Fot. 3

polskiej elektroniki, automatyki i informatyki. Szczególną uwagę poświęcił roli profesora Zagajewskiego w tworzeniu Wydziału Automatyki oraz zasługom w restrukturyzacji przemysłu na Górnym Śląsku.

W swoim wystąpieniu JM Rektor prof. Wojciech Zieliński stwierdził, że dla grona nauczycieli akademickich i studentów Profesor Zagajewski był i jest niedoścignętym wzorem, podziękował Jubilatowi za lata owocnej pracy dla uczelni i w imieniu społeczności akademickiej Politechniki Śląskiej złożył życzenia dobrego zdrowia i samopoczucia. Następnie dyrektor Instytutu Elektroniki dr hab. inż. Edward Hrynkiewicz przedstawił krótko obecny stan Instytutu i serdecznie pozdrowił Jubilata w imieniu pracowników Instytutu. Wyrazy wdzięczności i serdeczne życzenia przekazali: prof. Zdzisław Trybalski, prof. Ryszard Gessing, dr hab. inż. Bogusław Grzesik i prof. Krzysztof Kluszczyński.

W swoim krótkim i jak zwykle treściwym wystąpieniu Jubilat powiedział m.in.: „Kiedy przed 90. laty się urodziłem, lampy elektronowe liczyły sobie dopiero kilka lat...”. Następnie scharakteryzował rozwój techniki półprzewodnikowej i układów scalonych. Stwierdził też, że dzisiaj trudno wyobrazić sobie urządzenie techniczne bez elementów elektronicznych, a na zakończenie powiedział: „90 lat temu nikt nie mógł przypuszczać, jak rozwinie się świat i technika. Dlatego nie należy tylko oglądać się wstecz, ale

Fot. 4

trzeba zawsze wybiegać myślą w przyszłość, nawet o 90 lat”. To motto dedykował Jubilat w szczególności inżynierom i nauczycielom. Na zakończenie części oficjalnej Akademicki Chór Politechniki Śląskiej odśpiewał „Gaude Mater Polonia”. Następnie w auli i foyer (fot. 4) życzenia i gratulacje złożyli: mgr inż. Tadeusz Lipiński (Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Śląskiej), dr inż. Marian Mikrut (Stowarzyszenie Elektryków Polskich) i wielu uczniów Profesora. Napłynęły też liczne adresy gratulacyjne od wychowanków i współpracowników.

A. Błaszowski, L. Karwan

Zdjęcia: St. Franiel

PREZYDENT, UCZONY, KONSTRUKTOR

Zabójstwo pierwszego Prezydenta RP przysłoniło znaczący dorobek wybitnego inżyniera i profesora, a można i twierdzić, że przekreśliło możliwość jego dokonań w odbudowującej się Polsce zniszczonej przez I Wojnę Światową. I dlatego najczęściej mówi się o tragicznej śmierci Gabriela Narutowicza jako pierwszego Prezydenta II Rzeczypospolitej, pomijając jego wybitne osiągnięcia z dziedziny inżynierii wodnej. Profesor Gabriel Narutowicz, urodzony 17 marca 1865 r. w Telszach na Żmudzi, po wyborze na Prezydenta RP w dniu 9 grudnia 1922 r., został w tydzień później zastrzelony w czasie otwarcia wystawy w gmachu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych przez skrajnego nacjonalistę, goszcząc kilka chwil wcześniej u Kardynała Aleksandra Kakowskiego.

Gabriel Narutowicz należał do wybitnych specjalistów inżynierii wodnej i elektryfikacji w pierwszym dwudziestolecu dwudziestego wieku. Po studiach na uniwersytetach w Petersburgu (1884-86) i w Zurychu (1886-89), jako że oskarżony przez carat o wywrotowość nie mógł wrócić do ojczyzny, karierę inżynierską rozpoczął od projektowania linii kolejowych (1891-1892), a następnie wodociągów i kanalizacji. Projektował i prowadził budowy elektrowni wodnych w Szwajcarii, we Włoszech i w Hiszpanii.

W 1908 r. zostaje profesorem inżynierii wodnej na politechnice w Zurychu, gdzie jako jeden z najwybitniejszych profesorów tej Uczelni prowadził wykłady do 1919 r., pełniąc również funkcję dziekana wydziału inżynierii.

W roku 1908 otworzył własne biuro inżynierskie, które zajmowało się opracowywaniem projektów, fachowym nadzorem ich realizacji, ekspertyzami i udzielaniem konsultacji. Firma ta zyskała europejski rozgłos i objęła swoim działaniem sąsiadujące ze Szwajcarią kraje oraz cały półwysep Pirenejski, ciesząc się uznaniem w Europie. Najwybitniejszym dziełem Narutowicza była elektrownia wodna Mühleberg na rzece Aar w pobliżu Berna. Spiętrzona woda napędzała 6 turbin Francisa o łącznej mocy 48600 KM. Ponadto z ważniejszych osiągnięć w dziedzinie inżynierii wodnej można wymienić projekt siłowni wodnej Oberhasli (1918-1920), przebudowę elektrowni Corchado w Hiszpanii, a także ekspertyzy dla Finlandii, Portugalii i krajów amerykańskich. W latach 1914-1920, będąc członkiem, a następnie przewodniczącym międzynarodowej komisji ds. regulacji górnego Renu, objechał Galicję, badając możliwości wykorzysta-

nia energii wodnej rzek Podkarpacia, zwłaszcza Dunajca. Efektem tej podróży był bezpłatny projekt elektrowni wodnej Szczawnica-Jazowsko o mocy 100 MW.

W czasie I wojny światowej włącza się w ruch organizowania pomocy ofiarom wojny w Polsce (tzw. Komitet w Vevey). W 1920 r. powrócił do kraju i w latach 1920-21 był ministrem robót publicznych. Minister spraw zagranicznych Konstanty Skirmunt, wyjeżdżając w kwietniu 1922 r. na konferencję do Genui powołał Gabriela Narutowicza na wiceprzewodniczącą delegacji polskiej. Podczas genueńskiej konferencji Gabriel Narutowicz walnie przyczynił się do sukcesu dyplomatycznego polskiej delegacji odnośnie naszych granic i odszkodowań ze strony Niemiec.

W 1920 r. Gabriel Narutowicz zostaje wybrany prezydentem powołanej podówczas do życia Akademii Nauk Technicznych (ANT), a w 1921 r., przewodniczącym Państwowej Rady Odbudowy. W lipcu 1922 r., zostaje mianowany ministrem spraw zagranicznych w rządzie prof. Juliana Nowaka, a 9 grudnia 1922 r. Zgromadzenie Narodowe wybiera go jako pierwszego Prezydenta RP, który został zaprzysiężony w dwa dni później.

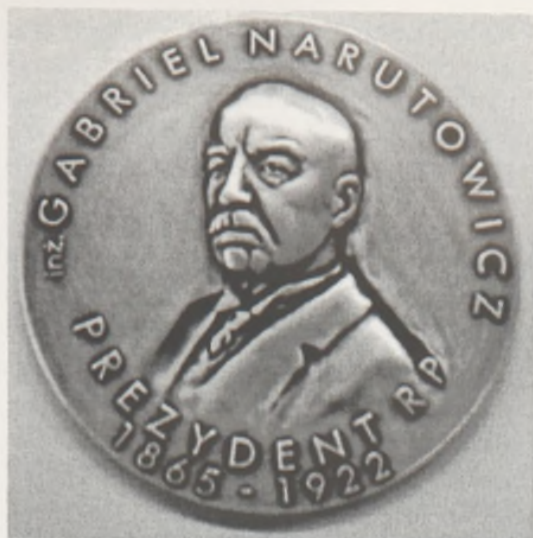
O wyborze zadecydowały głosy lewicy, centrum i mniejszości narodowych, co spotkało się z ostrym atakami na jego osobę ugrupowań prawicowych.

Zabójstwo pierwszego Prezydenta RP przysłoniło znaczący dorobek inżyniera i profesora, tak że nie dane mu było wypowiedzieć się w pełni na polu państwowości i nauki, by realizować w Polsce budownictwo wodne w zakresie nowoczesnych projektów elektrowni wodnych. I dlatego najczęściej mówi się o tragicznej śmierci Gabriela Narutowicza jako pierwszego prezydenta II Rzeczypospolitej, pomijając jego wybitne osiągnięcia z dziedziny inżynierii wodnej i elektryfikacji.

We wspomnieniach o Gabrielu Narutowiczu, Józef Piłsudski pisze:

Nie mógł znieść łatwo nieprodukcyjności naszej pracy. Przyzwyczajony do innych, większych niż u nas wymagań, nie łatwo dawał sobie radę z naszym przyzwyczajeniem do nieproduktywnego gadulstwa o pracy bez pracy samej [2, s.23].

Zginąłeś od kuli nie wrażej, o której może w dzieciństwie marzyłeś - od kuli rodaków, do których niosłeś swą ewangelję miłości i pracy. Czy zginąłeś w ten sposób za to tylko, że takim byłeś, czy za to, że z brudem niewoli walczyć nie chciałeś, czy nie mogłeś? [2, s.62].

6 grudnia 2002 r. na XVII Zgromadzeniu Ogólnym Akademii Inżynierskiej w Polsce (AIP), w części okolicznościowej, prof. Stanisław A. Kwiatkowski przedstawił sylwetkę wybitnego inżyniera, pierwszego Prezydenta i Kreatora Akademii Nauk Technicznych Prof. Gabriela Narutowicza z okazji 80 rocznicy Jego wyboru na pierwszego Prezydenta II Rzeczypospolitej. Wręczono również medal okolicznościowy, wybitny na tę okazję przez AIP Członkom Komitetu Budowy Pomnika wzniesionego na Placu Narutowicza w dzielnicy Ochota w Warszawie. Odświeżenia pomnika dokonał Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski 9 grudnia 2002 r. - dokładnie w 80. rocznicę wyboru Gabriela Na-

rutowicza na urząd Prezydenta II RP. Z tej okazji, wyrazy podziękowania za uczczenie pamięci dziadka przesłała Pani Narutowicz-Lardelli - wnuczka Narutowicza.

Źródła:

1. Pobóg - Malinowski W.: Najnowsza historia polityczna Polski 1864-1945, t. II, Londyn 1956.
2. Piłsudski J.: Wspomnienia o Gabrieli Narutowiczu. Tow. Wyd. „IGNIS”, Warszawa 1923.
3. Słownik Polskich Pionierów Techniki pod redakcją Bolesława Orłowskiego, Wyd. „Śląsk” 1984, s. 146-147.
4. Wielka Encyklopedia Powszechna PWN, t.7, 1966, s. 625-626.

*J. Wojnarowski,
wiceprezes Akademii Inżynierskiej w Polsce*

KRONIKA REKTORSKA

■ 2 grudnia 2002 r. JM Rektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w Górnośląskim Centrum Edukacyjnym w Gliwicach w inauguracji działalności Gliwickiego Stowarzyszenia na rzecz Integracji Europejskiej.

■ 5 grudnia 2002 r. Rektor W. ZIELIŃSKI otworzył I zwyczajne posiedzenie Rady Centrum Kształcenia Inżynierów w Rybniku w kadencji 2002 - 2005. (*Więcej w dziale „Z ŻYCIA CKI”*).

■ 12 grudnia 2002 r. odbyła się w Centrum Europejskim przy Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej Regionalna Konferencja inauguracyjna 6. Program Ramowy Badań i Rozwoju Technicznego Unii Europejskiej 2002 - 2006, której współorganizatorem był Regionalny Punkt Kontaktowy przy Politechnice Śląskiej. W konferencji uczestniczyli Rektor W. ZIELIŃSKI i Prorektor W. CHOLEWA.

■ 12 i 13 grudnia 2002 r. w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie odbyły się uroczystości z okazji Święta Uczelni i Dnia Górnika.

W uroczystej akademii w dniu 13 grudnia wzięli udział: Rektor W. ZIELIŃSKI, Prorektor M. DOLIPSKI i Dziekan Wydziału Górnictwa i Geologii prof. K. PROBIERZ.

■ 14 grudnia 2002 r. na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki odbyła się uroczysta sesja z okazji 90. rocznicy urodzin członka rzeczywistego PAN, profesora zwyczajnego, doktora h.c. Tadeusza ZAGAJEWSKIEGO. W uroczystości uczestniczył Rektor W. ZIELIŃSKI oraz prorektorzy W. CHOLEWA i M. DOLIPSKI. (*Więcej o uroczystości w dziale „JUBILEUSZ PROFESORA ZAGAJEWSKIEGO”*).

■ 16 grudnia 2002 r. w Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach odbyła się Regionalna Konferencja Rektorów, na której przedstawiono Marszałkowi Sejmiku woj. śląskiego M. Czerskiemu najważniejsze problemy szkolnictwa wyższego na Śląsku, zapoznano się z koncepcją zagospodarowania terenów po kopalni „Katowice-Kleofas” oraz omówiono spr-

wy bieżące. W konferencji wzięli udział Rektor W. ZIELIŃSKI. oraz rektor poprzedniej kadencji prof. B. POCHOPIEŃ.

■ Prorektorzy W. CHOLEWA i M. DOLIPSKI wzięli udział w seminarium na temat „Wprowadzenie do funduszy strukturalnych Unii Europejskiej”, które odbyło się 17 grudnia 2002 r. w sali posiedzeń rektoratu.

■ 19 grudnia 2002 r. w Ośrodku Wczasowo-Szkoleniowym "Cis" w Szczyrku odbyło się spotkanie kolegów rektorskich Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Śląskiej, gdzie omówiono aktualne problemy szkolnictwa wyższego oraz możliwości wzajemnej współpracy dydaktycznej i badawczej. (*Więcej w dziale „GODNE ODNOTOWANIA”*).

STOPNIE NAUKOWE, TYTUŁY, STANOWISKA

■ Zakończone doktoraty

• **dr inż. Marek KRANNICH**

ur. 2.05.1968 r. w Siemianowicach Śląskich, Katedra Podstaw Zarządzania i Marketingu. Promotor - prof. dr hab. inż. Jan Stachowicz. Temat pracy: „Zaufanie interpersonalne a orientacje kulturowe przedsiębiorstw”. ROZ, 27.11.2002 r., z wyróżnieniem

• **dr inż. Michał KOZIOL**

ur. 7.07.1971 r. w Siemianowicach Śląskich, Katedra Technologii i Urządzeń Zagospodarowania Odpadów. Promotor - dr hab. inż. Jan Nadziakiewicz, prof. nzw. w Pol. Śląskiej. Temat pracy: „Energetyczne, ekologiczne i ekonomiczne efekty współspalania osadów ściekowych z węglem w paleniskach kotłów rusztowych”. RIE, 9.12.2002 r., z wyróżnieniem

• **dr inż. Sebastian ŻABCZYŃSKI**

ur. 30.06.1973 r. w Olkuszu, Katedra Biotechnologii Środowiskowej. Promotor - prof. dr hab. inż. Korneliusz Miksch. Temat pracy: „Przebieg intryfikacji wysokich stężeń azotu amonowego w reaktorze biomembranowym”. RIE, 9.12.2002 r.

• **dr inż. Wioletta PRYZTAŚ**

ur. 22.09.1974 r. w Katowicach, doktorantka Wydz. Inżynierii Środowiska i Energetyki. Promotor - prof. dr hab. inż. Korneliusz Miksch. Temat pracy: „Biodegradacja węglowodorów ropopochodnych przez grzyby keratynolityczne”. RIE, 9.12.2002 r.

• **dr inż. Aleksandra SPECJAŁ**

ur. 17.07.1963 w Gliwicach, Katedra Ogrzewnictwa, Wentylacji i Techniki Odpylania. Pro-

motor - dr hab. inż. Zbigniew Popiołek, prof. nzw. w Pol. Śląskiej. Temat pracy: „Możliwości kształtowania zmiennych warunków cieplnych w badaniach laboratoryjnych grzejników i podzielników kosztów ogrzewania”. RIE, 13.12.2002 r.

• **dr inż. Zofia FERENC**

ur. 28.03.1971 r. w Zabrze, Katedra Technologii i Urządzeń Zagospodarowania Odpadów. Promotor - prof. dr hab. inż. Janusz Wandrasz. Temat pracy: „Badanie efektywności rozkładu śladowych węglowodorowych związków toksycznych za pomocą plazmy niskotemperaturowej”. RIE, 20.12.2002 r.

• **dr inż. Mirosław SOWA**

ur. 1.01.1971 r. w Sosnowcu, doktorant Wydz. Chemicznego. Promotor - prof. dr hab. inż. Jolanta Maślińska-Solich. Temat pracy: „Synteza, budowa i reaktywność cyklicznych acetaldehydu 2-hydroksybenzoesowego”. RCh, 11.12.2002 r.

• **dr inż. Joanna SCHLESINGER**

ur. 13.02.1973 r. w Chorzowie, doktorantka Wydz. Chemicznego. Promotor - prof. dr hab. inż. Jerzy Piotrowski, prof. nzw. w Pol. Śląskiej. Temat pracy: „Badania nad równowagą ciecz - para w układzie: amoniak - dwutlenek węgla - woda - mocznik w obszarze niskich ciśnień”. RCh, 11.12.2002 r.

• **dr inż. arch. Anna BRZEZICKA**

ur. 11.07.1967 r. w Częstochowie, Katedra Architektury i Metodyki Projektowania. Promotor - prof. dr hab. inż. arch. Nina Juzwa. Temat pracy: „Modernizacja terenów śródmiejskich - problem rewitalizacji przestrzeni wnętrza kwartału w zabudowie XIX-wiecznej”. RAr, 11.12.2002 r.

• **dr inż. arch. Anna TEJSZERSKA**

ur. 24.08.1973 r. w Zabrze, Ośrodek Geometrii i Grafiki Inżynierskiej. Promotor - prof. dr hab. inż. arch. Jacek Radziewicz-Winnicki. Temat pracy: „Przestrzeń architektoniczna w zwiernadzie sztuk plastycznych - geometria w służbie artystów działających na ziemiach polskich na przełomie Średniowiecza i Odrodzenia”. RAr, 11.12.2002 r.

• **dr inż. Tomasz GARBOLINO**

ur. 5.07.1969 r. w Wielowsi, Instytut Elektroniki. Promotor - dr hab. inż. Andrzej Hławiczka. Temat pracy: „Linijowe generatory testów wykrywających uszkodzenia w samotestowalnych układach cyfrowych”. RAU, 17.12.2002 r., z wyróżnieniem

• **dr inż. Lesław GAJDA**

ur. 24.06.1969 r. w Krakowie, Katedra Nauki o Materiałach. Promotor - prof. dr hab. inż.

Adolf Maciejny. Temat pracy: „Oddziaływanie elementów makro- i mikrostruktury w kształtowaniu wytrzymałości i odporności na pękanie stopowych staliw konstrukcyjnych”. RM, 17.12.2002 r.

- **dr inż. Bogna MRÓWCZYŃSKA**
ur. 26.03.1954 r. w Gliwicach, Katedra Transportu Przemysłowego. Promotor - prof. dr hab. inż. Tadeusz Burczyński. Temat pracy: „Zastosowanie algorytmów ewolucyjnych i metody elementów skończonych w optymalizacji zestawów kołowych pojazdów szynowych”. RMT, 20.12.2002 r.
- **dr inż. Jan JEZIERSKI**
ur. 10.12.1973 r. w Bytomiu, Katedra Odlewnictwa. Promotor - prof. dr inż. Stanisław Jura. Temat pracy: „Pneumatyczne wprowadzanie dodatków stopowych do ciekłego żelaza”. RMT, 20.12.2002 r.
- **dr inż. Anna ZIĘBOWICZ**
ur. 2.04.1973 r. w Krośnie, Instytut Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych. Promotor - prof. dr hab. inż. Jan Marciniak. Temat pracy: „Zastosowanie implantów ze stali Cr-Ni-Mo z warstwami pasywno węglowymi do osteosyntezy płytkowej kości żuchwy”. RMT, 20.12.2002 r.

■ Zakończone habilitacje

- **dr hab. inż. Joanna SURMACZ-GÓRSKA**
ur. 8.05.1963 r. w Zabrze, Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki, Katedra Biotechnologii Środowiskowej, w zakresie inżynierii środowiska - biotechnologii ścieków i unieszkodliwiania odpadów. Uchwała Rady Wydziału Budownictwa Wodnego i Inżynierii Środowiska Politechniki Gdańskiej 9.05.2002 r., zatwierdzenie przez CK ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych 25.11.2002 r.
- **dr hab. inż. Antoni ZAJDEL**
ur. 31.10.1947 r. w Krośnie, Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki, Instytut Techniki Ciepłej, w zakresie budowy i eksploatacji maszyn - techniki ciepłej, spalania. Uchwała Rady Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki 28.06.2002 r., zatwierdzenie przez CK ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych 16.12.2002 r.
- **dr hab. inż. Piotr STRZAŁKOWSKI**
ur. 30.10.1961 r. w Mysłowicach, Wydział Górnicztwa i Geologii, Katedra Geomechaniki, Budownictwa Podziemnego i Ochrony Powierzchni, w zakresie górnictwa - mechaniki górotworu Uchwała Rady Wydziału Górnicztwa i Geologii 9.07.2002 r., zatwierdzenie przez CK ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych 16.12.2002 r.

- **dr hab. inż. Janusz SZALA**
ur. 16.09.1952 r. w Bełku, Wydział Inżynierii Materiałowej i Metalurgii, Katedra Nauki o Materiałach, w zakresie inżynierii materiałowej. Uchwała Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii 19.03.2002 r., zatwierdzenie przez CK ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych 16.12.2002 r.
- **dr hab. inż. Andrzej SZŁĘK**
ur. 4.01.1967 r. w Gliwicach, Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki, Instytut Techniki Ciepłej, w zakresie budowy i eksploatacji maszyn - techniki ciepłej, spalania. Uchwała Rady Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki 1.07.2002 r., zatwierdzenie przez CK ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych 16.12.2002 r.

■ Tytuł profesora nauk technicznych

- **prof. dr hab. inż. Jan ZAWADIAK**
Instytut Chemii i Technologii Organicznej, z dniem 18.11.2002 r.
- **prof. dr hab. inż. Jan CWAJNA**
Katedra Mechaniki Robotów i Maszyn, z dniem 18.11.2002 r.

■ Stanowisko profesora nadzwyczajnego na stałe

- **prof. dr hab. Aleksander SŁADKOWSKI**
Katedra Transportu Szynowego, od 16.12.2002 r.

■ Stanowisko profesora nadzwyczajnego

- **dr hab. inż. Zdzisław DUDA**
Instytut Automatyki, na okres od 1.01.2003 r. do 31.12.2007 r.
- **dr hab. inż. Marian BŁACHUTA**
Instytut Automatyki, na okres od 1.01.2003 r. do 31.12.2007 r.
- **dr hab. inż. Bożena SKOŁUD**
Katedra Automatyzacji Procesów Technologicznych i Zintegrowanych Systemów Wytworzenia, na okres od 1.01.2003 r. do 31.12.2007 r.
- **dr hab. inż. Ryszard NOWOSIELSKI**
Instytut Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych, na okres od 1.01.2003 r. do 31.12.2007 r.
- **dr hab. inż. Piotr FEDELIŃSKI**
Katedra Wytrzymałości Materiałów i Metod Komputerowych Mechaniki, na okres od 1.01.2003 r. do 31.12.2007 r.

Gratulacje

AKTY NORMATYWNE UCZELNI

- Zarządzenie Nr 10/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 11 grudnia 2002 roku w sprawie powołania Komisji Konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Dyrektora Biblioteki Głównej
- Zarządzenie Nr 11/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 12 grudnia 2002 roku w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Administracji Centralnej
- Zarządzenie Nr 12/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 12 grudnia 2002 roku zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego oraz zmieniające niektóre inne zarządzenia
- Zarządzenie Nr 13/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 17 grudnia 2002 roku w sprawie powołania Kolegium Redakcyjnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej
- Zarządzenie Nr 14/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 17 grudnia 2002 roku w sprawie trybu udzielania urlopów wypoczynkowych
- Zarządzenie Nr 15/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 30 grudnia 2002 roku zmieniające zarządzenie w sprawie funkcjonowania służby bhp w Politechnice Śląskiej oraz powołania pełnomocników bhp w jednostkach organizacyjnych
- Zarządzenie Nr 16/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 30 grudnia 2002 roku w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Administracji Centralnej
- Zarządzenie Nr 17/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 30 grudnia 2002 roku zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego
- Zarządzenie Nr 18/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie ustalenia stawek dla recenzentów, wynagrodzeń autorskich, wynagrodzeń za prace wydawnicze i opracowania redakcyjne
- Pismo Okólne Nr 9/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie wprowadzenia załącznika do Regulaminu pracy z okresami rozliczeniowymi czasu pracy ustalonymi na 2003 rok
- Pismo Okólne Nr 10/02/03 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie zwrotu kosztów podróży nauczycielom akademickim delegowanym do odbywania zajęć dydaktycznych poza stałym miejscem pracy

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

W grudniu 2002 r. zarejestrowano 40 wyjazdów zagranicznych do 9 krajów: Austrii (4), Belgii (2), Czech (11), Francji (3), Hiszpanii (1), Litwy (1), Meksyku (2), Niemiec (14), Wielkiej Brytanii (2). Głównym celem wyjazdów był udział w konferencjach - 12 oraz konsultacje i wykłady 7 wyjazdów.

W tym samym okresie Uczelnię odwiedziło 28 osób z 10 krajów: Bułgarii (2), Chorwacji (2), Czech (7), Niemiec (7), Norwegii (1), Portugalii (2), Rumunii (1), Słowacji (2), Słowenii (2), Ukrainy (2).

D. Obracaj

KONFERENCJE I SEMINARIA NAUKOWE

■ III Seminarium Półprzewodnikowych Sensorów Gazowych

W dniach 19 - 22 września 2002 r. odbyła się w Hotelu "DANIEL" w Ustroniu, pod auspicjami Sekcji Nauki o Powierzchni oraz Sekcji Cienkich Warstw Polskiego Towarzystwa Próżniowego międzynarodowa konferencja naukowa pn. **III International Seminar on Semiconductor Gas Sensors - SGS 2002**. Przewodniczącym Komitetu Naukowego i Organizacyjnego był prof. dr hab. inż. Jacek Szuber, a głównym organizatorem - Zakład Mikroelektroniki Instytutu Fizyki Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Ogółem w Seminarium udział wzięło prawie 60 osób, w tym ponad 40 uczestników zagranicznych ze wszystkich najważniejszych światowych ośrodków naukowych z tej tematyki, w tym m.in. z Finlandii, Francji, Hiszpanii, Japonii, Mołdawii, Niemiec, Rosji, Ukrainy, USA, Węgier i Polski. Seminarium stało się okazją do wymiany informacji, doświadczeń i pomysłów, forum do szerokiej dyskusji na temat aktualnie prowadzonych badań z tej tematyki w świecie, oraz umożliwiło prezentację swoich osiągnięć naukowych, zwłaszcza młodym naukowcom. Stało się ponadto okazją do nawiązania i zacieśnienia kontaktów osobistych.

Uroczystego otwarcia Seminarium dokonali prof. Jacek Szuber, oraz Przewodniczący Międzynarodowego Komitetu Doradczego, prof. Noboru Yamazoe z Uniwersytetu Fukuda (Japonia), twórca koncepcji pierwszego półprzewodnikowego sensora gazowego, który też rozpoczął obrady sesji otwarcia Seminarium referatem zaproszonym pt. „*Wet processing of semiconductor oxides for gas sensors*”. W tej

sesji wystąpił również prof. Vilho Lantto z Uniwersytetu w Oulu (Finlandia) z referatem zaproszonym pt. „*Structure engineering of semiconductor nanograins for gas sensing applications*”.

Przedmiotem drugiej sesji tematycznej pierwszego dnia Seminarium były nowe kierunki w technologii półprzewodnikowych sensorów gazowych, w ramach której referaty zaproszone przedstawili: dr Pietro Siciliano z Centrum Badań Nowych Materiałów dla Elektroniki w Lecce (Włochy), oraz dr Juergen Woellenstein z Uniwersytetu we Freiburgu (Niemcy).

Przedmiotem trzeciej sesji tematycznej pierwszego dnia Seminarium były zagadnienia modelowania półprzewodnikowych sensorów gazowych, w ramach której referaty zaproszone przedstawili: prof. Guliano Martinelli z Uniwersytetu w Ferrarze (Włochy), oraz dr Ferenc Reti z Politechniki w Budapeszcie (Węgry).

Przedmiotem ostatniej sesji tematycznej pierwszego dnia Seminarium były zagadnienia dotyczące wykorzystania półprzewodnikowych sensorów gazowych w konstrukcji tzw. nosa elektronicznego, w ramach której referaty zaproszone przedstawili: prof. Jacques Nicolas z Centrum Ochrony Środowiska w Arlon (Belgia), oraz dr. Janos Mizsei z Politechniki w Budapeszcie (Węgry).

Drugi dzień Seminarium zdominowała tematyka najważniejszego półprzewodnikowego materiału sensorowego - dwutlenku cyny SnO_2 . W ramach 4 sesji tematycznych dotyczących najnowszych kierunków w technologii wytwarzania oraz kontroli własności cienkowarstwowych i grubowarstwowych sensorów gazowych na bazie SnO_2 ogłoszono 2 referaty zaproszone: dr. Nicolae Barsan z Uniwersytetu w Tuebingen (Niemcy) oraz dr Franck Berger z Uniwersytetu w Besancon (Francja), oraz 6 komunikatów.

Uzupełnieniem programu drugiego dnia obrad była sesja tematyczna poświęcona półprzewodnikowym materiałom tlenkowym, w ramach której referaty zaproszone wygłosili: dr Luca Ottaviano z Uniwersytetu w Aquilla (Włochy) oraz dr David Kubinski z Centrum Badań Naukowych Forda w Dearborn (USA).

Trzeci dzień Seminarium zdominowała tematyka katalizacyjnej modyfikacji półprzewodnikowych materiałów tlenkowych. W trakcie 2 sesji tematycznych ogłoszono 2 referaty zaproszone: prof. Juan Morante z Uniwersytetu w Barcelonie (Hiszpania) i prof. Benedykt Licznarski z Politechniki Wrocławskiej, oraz 2 komunikaty. W trzecim dniu Seminarium odbyły się również dwie sesje naukowe poświęcone nowym półprzewodnikowym materiałom sensorowym.

W trakcie Seminarium odbyła się również sesja plakatowa, w trakcie której zaprezentowano ponad 20 komunikatów z prac własnych.

Podsumowania bardzo interesujących obrad Seminarium dokonał dr Nicolae Barsan, natomiast uroczystego zamknięcia Seminarium - prof. Jacek Szuber.

Organizatorzy wydali specjalny zeszyt z programem i streszczeniami przedstawionych referatów i komunikatów. Materiały Seminarium zostaną wydane w specjalnym numerze czasopisma "Thin Solid Films" z tzw. listy filadelfijskiej, wydawanego przez Elsevier Science. Aktualnie trwa proces recenzji prawie 40 prac złożonych do druku.

W powszechnej opinii uczestników Seminarium dobrze wypełnia lukę w systemie konferencji naukowych z tematyki sensorowej organizowanych w świecie i zgodnie ze wstępnymi ustaleniami będzie dalej organizowane cyklicznie co 2 lata, z udziałem specjalistów ze wszystkich ważniejszych ośrodków światowych z tej tematyki. W najbliższych latach sponsorem strategicznym Seminarium będzie Centrum Doskonałości CESIS (Centre of Excellence in Physics and Technology of Semiconductor Interfaces and Sensors) koordynowane przez Zakład Mikroelektroniki Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

J. Szuber

■ Zintegrowane Systemy Zarządzania

W dniach 15 - 16 października 2002 r. w Centrum Kongresów i Rekreacji „Orle Gniazdo” w Szczyrku odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *Zintegrowane Systemy Zarządzania - Jakość, Środowisko, Technologia, Bezpieczeństwo. Teoria i praktyka*. Profesor Michał Kleiber - Minister Nauki, Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych objął Konferencję swoim patronatem.

Organizatorami Konferencji byli Katedra Zarządzania Jakością Procesów i Produktów, Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Zabrze oraz Katedra Towaroznawstwa i Ładunkoznawstwa Akademii Morskiej w Gdyni.

Tematyka 42 prac badawczych prezentowanych na Konferencji obejmowała bardzo szerokie spektrum zagadnień dotyczących wymienionych w tytule systemów zarządzania, kształcenia kadr dla zintegrowanych systemów zarządzania oraz problemy zarządzania procesami. Przebieg kolejnych sesji organizowali moderatorzy, którzy podejmowali się trudu zaprezentowania też poszczególnych prac, względnie prosili autorów o bardzo zwięzłą autoprezentację. Funkcją moderatora obarczeni zostali: prof. Stanisław Tkaczyk, prof. Elżbieta Skrzypek oraz prof. Paweł Szewczyk. Efektem takiej organizacji była niezwykle ożywiona i bogata meryto-

rycznie dyskusja, w której znaczącą rolę odgrywali praktycy reprezentujący gospodarkę. Łączny czas trwania dyskusji przekroczył czas prezentowania prac, co można uznać za znaczne osiągnięcie.

W konferencji uczestniczyło 49 osób, w tym 39 przedstawicieli krajowych i zagranicznych środowisk naukowych reprezentujących 3 uniwersytety, 8 politechnik, 2 akademie ekonomiczne, instytut branżowy, 2 uczelnie prywatne oraz 2 ośrodki przemysłowe. Pozostałych 10 uczestników wywodziło się z różnych branż gospodarczych.

Przyjazny dla uczestników przebieg Konferencji, o który zadbał prof. Eugeniusz Krzemięń - pomysłodawca i jej główny organizator, wspinała lokalizacja i dobra pogoda pozwoliły biorącym udział na wyrażenie pochlebnych opinii oraz słów zachęty do jej organizowania w przyszłości.

P. Szewczyk

■ III konferencja naukowa doktorantów wydziałów budownictwa

W dniach 21 i 22 listopada 2002 r. odbyła się w Wiśle III konferencja naukowa doktorantów wydziałów budownictwa. Podstawowym celem konferencji była prezentacja rozwiązań teoretycznych i wyników badań eksperymentalnych uzyskanych podczas wykonywania prac doktorskich. Ponadto spotkanie umożliwiło wzajemne poznanie się najmłodszych pracowników nauki oraz integrację środowiska doktorantów zajmujących się problemami inżynierii lądowej.

Konferencję przygotował komitet organizacyjny składający się z uczestników dziennych studiów doktoranckich Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej. Przewodniczącym komitetu był niedawny absolwent tych studiów dr inż. Krzysztof Gromysz, natomiast członkami mgr inż. Marek Bartoszek, mgr inż. Marian Łupieżowiec, mgr inż. Artur Nowoświat oraz mgr inż. Andrzej Śliwka.

Patronat nad konferencją objął dziekan Wydziału Budownictwa w Gliwicach prof. Stanisław Majewski, natomiast opiekę pełnił kierownik studiów doktoranckich na tym wydziale, prof. Adam Zybur. W konferencji uczestniczyły 111 osób z różnych ośrodków akademickich, w tym 25 profesorów - opiekunów doktorantów oraz 5 adiunktów.

Wydano specjalny Zeszyt Naukowy serii Budownictwo (z. 95), w którym zostały zamieszczone 53 samodzielne artykuły doktorantów, opracowane pod opieką promotorów, oraz wykład wygłoszony na ubiegłorocznej konferencji przez prof. dr. h.c. Bohdana Lewickiego pt. „Uwagi merytoryczne na temat przygotowania prac doktorskich”. Opublikowane artykuły

stanowiły podstawę wygłaszanych referatów. Artykuły do druku zakwalifikowano na podstawie opinii opracowanych przez profesorów z innych ośrodków akademickich. Do opublikowania i wygłoszenia przyjęto 18 prac z Politechniki Śląskiej, 7 - z Politechniki Krakowskiej, 3 prace - z Politechniki Warszawskiej, po 2 - z Politechniki Częstochowskiej, Politechniki Łódzkiej, Politechniki Poznańskiej, Politechniki Wrocławskiej i IPPT w Warszawie oraz po 1 pracy z Politechniki Koszalińskiej, Politechniki Lubelskiej, Politechniki Szczecińskiej, Politechniki Rzeszowskiej i Uniwersytetu Mazursko-Warmińskiego w Olsztynie. Ponadto zakwalifikowano 17 komunikatów zawierających tezy prac niepublikowanych.

Wydanie obszernego Zeszytu Naukowego (545 str.) zostało całkowicie sfinansowane z funduszy uzyskanych od instytucji i stowarzyszeń popierających rozwój najmłodszych pracowników naukowych z dziedziny budownictwa. Dary pieniężne na ten cel przekazali: JM Rektor Politechniki Śląskiej, Komitet Trwałości Budowli ZG Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa w Gliwicach, Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie, Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Izolacji Budowlanej IZOLACJA w Katowicach oraz Centrum Kształcenia Inżynierów Politechniki Śląskiej w Rybniku.

Obrady przebiegały w 6 sesjach tematycznych. W osobnym wystąpieniu prof. Czesław Grabarczyk ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wygłosił wykład nt. „Proces doktoryzowania”.

Tematyka poszczególnych sesji obejmowała:
teorię konstrukcji,
konstrukcje budowlane,

zagadnienia konstrukcyjne i modelowanie procesów fizycznych,
geotechnika i problemy materiałowe,
właściwości betonu,
inżynieria komunikacyjna i procesy budowlane.

Szczegółowa dyskusja odbywała się bezpośrednio po wygłoszeniu każdego referatu, natomiast komunikaty były dyskutowane łącznie na za-

kończeniu każdej sesji. Większość doktorantów bardzo dobrze przygotowała swoje wystąpienia i przykładowo przestrzegała wyznaczonego czasu prezentacji. Dzięki dużemu zdyscyplinowaniu można było w przeciągu dwóch dni wygłosić i przedyskutować aż 50 referatów. W dyskusji zabierali głos przede wszystkim profesory, którzy w przyjaznej atmosferze starali się wskazać występujące jeszcze pewne niedoskonałości. Organizatorzy mają nadzieję, że uczestnictwo w konferencji, prezentacje referatów oraz podnoszone w dyskusji problemy ułatwią i zintensyfikują dalsze badania wykonywane w trakcie przewodów doktorskich.

A. Zybura

■ Sesja Naukowa „Postępy nauki o materiałach i inżynierii materiałowej” - jubileusz prof. A. Maciejnego

25 czerwca 2002 r. na Wydziale Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu Politechniki Śląskiej odbyła się sesja naukowa „Postępy nauki o materiałach i inżynierii materiałowej” połączona z jubileuszem 50-lecia działalności naukowej i 70-lecia urodzin Profesora Adolfa Maciejnego, doktora h.c. Politechniki Śląskiej. Została ona zorganizowana pod patronatem ówczesnego rektora Politechniki Śląskiej prof. Bolesława Pochopienia. Prof. A. Maciejny był prorektorem Politechniki Śląskiej, długoletnim dyrektorem Instytutu Inżynierii Materiałowej i kierownikiem Katedry Nauki o Materiałach. Obecnie jest członkiem korespondentem PAN i redaktorem naczelnym czasopisma „Inżynieria Materiałowa”. W sesji naukowej wzięło udział około 200 uczestników reprezentujących wyższe uczelnie, instytuty PAN, resortowe instytuty naukowo-badawcze, ośrodki badawczo-rozwojowe oraz przedstawiciele przedsiębiorstw i laboratoriów przemysłowych współpracujących z Katedrą Nauki o Materiałach. Otwarcia obrad dokonał Dziekan Wydziału prof. Czesław Sajdak, gratulując osiągnięć naukowych i organizacyjnych i eksponując równocześnie zasługi prof. A. Maciejnego dla Wydziału. Następnie prof. M. Hetmańczyk, kierownik Katedry Nauki o Materiałach, scharakteryzował sylwetkę naukową i osiągnięcia prof. A. Maciejnego. W imieniu Władz Politechniki Śląskiej prorektor ds. nauki prof. R. Sosnowski przekazał Jubilatowi serdeczne gratulacje i życzenia od Rektora. Po części oficjalnej rozpoczęła się sesja naukowa. Tematyka obrad obejmowała te dziedziny inżynierii materiałowej, w których Jubilat miał szczególne osiągnięcia. Obradom przewodniczył prof. M. Hetmańczyk. W toku obrad przedstawiono 6 referatów:

- Metody badawcze współczesnej metalografii - prof. Jan Cwajna (Politechnika Śląska,

Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu, Katedra Nauki o Materiałach),

- Transmisyjna mikroskopia elektronowa w badaniach poznawczych i stosowanych - prof. Aleksandra Czyrska-Filemonowicz (Akademia Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica, Wydział Metalurgii i Inżynierii Materiałowej),
- Strukturalne aspekty pękania materiałów polikrystalicznych; modelowanie roli granic ziaren - prof. Krzysztof J. Kurzydłowski (Politechnika Warszawska, Wydział Inżynierii Materiałowej),
- Uwarunkowania i kierunki rozwoju materiałów żarowytrzymałych - prof. Adam Hernas (Politechnika Śląska, Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu, Katedra Nauki o Materiałach),
- Rozwój metod projektowania oraz oceny mikrostruktury i właściwości materiałów konstrukcyjnych dla techniki lotniczej - prof. Jan Sieniawski (Politechnika Rzeszowska, Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa, Katedra Materiałoznawstwa),
- Współczesna inżynieria powierzchni - prof. Tadeusz Wierzchoń (Politechnika Warszawska, Wydział Inżynierii Materiałowej).

W dalszej części sesji głos zabrał prof. A. Maciejny. Jubilat podzielił się swoimi przemyśleniami dotyczącymi postępu jaki dokonał się w obszarze inżynierii materiałowej i nauki o materiałach w drugiej połowie minionego wieku oraz wskazał na znaczenie tych dziedzin w ogólnym rozwoju technicznym, gospodarczym i cywilizacyjnym społeczeństw. Omówił również kierunki rozwoju w tym zakresie zarówno w obszarze metodologii badań, jak i opracowywania nowych materiałów i technologii. Prof. A. Maciejny przekazał serdeczne podziękowania autorom referatów za trud włożony w przygotowanie ich prezentacji. Podziękował również wszystkim uczestnikom sesji za udział w obradach.

Dostojnemu Jubilatowi gratulacje osiągnięć naukowych i życzenia urodzinowe złożyły zarówno delegacje oficjalne, reprezentujące wyższe uczelnie, instytuty PAN, resortowe instytuty naukowo-badawcze, zakłady i laboratoria przemysłowe oraz różne gremia naukowe, stowarzyszenia techniczne, redaktorzy czasopism naukowo-technicznych, jak i koledzy oraz współpracownicy prof. A. Maciejnego. Jubilat otrzymał również wiele listów i telegramów gratulacyjnych z kraju i z zagranicy. Prof. A. Maciejny podziękował wszystkim uczestnikom sesji naukowej za złożone życzenia i gratulacje.

Prezentowane na sesji referaty zostały opublikowane w starannie opracowanej, pod redakcją prof. M. Hetmańczyka, monografii pt. „Postępy nauki o materiałach i inżynierii materiało-

wej”, wydanej nakładem Wydawnictwa Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Ponadto w Katedrze Nauki o Materiałach Politechniki Śląskiej przygotowano pamiątkowe opracowanie pt. „Jubileusz 50 lat pracy naukowej oraz 70 rocznicy urodzin profesora Adolfa Maciejnego”, w którym zamieszczono refleksje i wspomnienia Jubilata, a także ważniejsze etapy Jego kariery naukowej, najistotniejsze osiągnięcia, wybrane publikacje, referaty, patenty, wyjątkowo bogaty dorobek w zakresie kształcenia kadr naukowych oraz uzyskane przez prof. A. Maciejnego odznaczenia, wyróżnienia, dyplomy, medale i nagrody. Te dane biograficzno-wspomnieniowe poprzedzono omówieniem wkładu prof. A. Maciejnego w rozwój nauki o materiałach i inżynierii materiałowej na Śląsku i w Polsce autorstwa prof. M. Hetmańczyka. Sesję przygotowano starannie, a przyjęcie uczestników nacechowane było gościnnością i serdecznością.

A. Wyciślik

Z ŻYCIA CKI

◆ Delegacja Unii Europejskiej wizytowała 5 grudnia 2002 r. modernizowane obiekty na terenie Zespołu Szkół Wyższych w Rybniku. Goście interesowali się w szczególności postępem prac, zagospodarowaniem środków unijnych oraz funkcjonowaniem obiektów oddanych do użytku.

◆ 5 grudnia 2002 r. z udziałem JM Rektora Wojciecha ZIELIŃSKIEGO odbyło się w CKI pierwsze posiedzenie Rady Centrum nowej kadencji. Po przedstawieniu członków Rady Centrum Rektor przekazał przewodnictwo obrad Przewodniczącemu Rady, którym w obecnej kadencji jest prof. Ryszard WILK, prorektor ds. dydaktyki w naszej Uczelni. Rada dokonała wyboru zastępcy przewodniczącego, którym został prezydent miasta Rybnika - Adam FUDALI. W ramach porządku obrad wysłuchano sprawozdania z działalności CKI za okres od maja do listopada 2002 r., które przedstawili dyrektor CKI doc. Szczepan WYRA oraz dyrektor administracyjny mgr inż. Stefan MAKOSZ. Po dyskusji jednogłośnie przyjęto informację o działalności kierownictwa Centrum za miniony okres. Drugim istotnym dokumentem zaakceptowanym przez Radę był zakres kierunków działań CKI w roku 2003. Wiele uwagi poświęcono w dyskusji działalności Centrum w sferze organizacyjnej, dydaktycznej i finansowej. Omówiono też zagadnienia związane z działalnością Laboratorium Nowoczesnych Technologii Przemysłowych (LNTP) oraz rozpoczęcia pracy Centrum Upowszechniania Technologii Informatycznych (CUTI) - obiektu, który także został przekazany przez władze miasta w użytkowanie naszej Uczelni. Po zamknięciu obrad część członków Rady z JM Rektorem zwiedzała zagospodarowane już w sprzęt komputerowy pomieszczenia CUTI.

◆ Robocze spotkanie w sprawie telefonizacji w obrębie kampusu odbyło się w CKI 6 grudnia 2002 r. W spotkaniu wzięli udział: dyrektorzy CKI - doc. Szczepan WYRA i mgr inż. Stefan MAKOSZ, przewodniczący Rady Miasta - Michał ŚMIGIELSKI, przedstawicielka Urzędu Miasta - Ewa BRONEK oraz projektant sieci telefonicznej - Wojciech MURAS. Dyskutowano m.in. o wzajemnych relacjach finansowych korzystania z sieci telefonicznej trzech uczelni zlokalizowanych na terenie kampusu.

◆ 12 grudnia 2002 r. prof. Bolesław POCHOPIEŃ wygłosił wykład otwarty dla studentów i pracowników Zespołu Szkół Wyższych pt. „Kształcenie ustawiczne i społeczeństwo informacyjne wyzwaniem XXI wieku”. Cykl wykładów został zainspirowany przez Fundację Ekologiczną „Ekoterm-Silesia” w Rybniku.

◆ Wydział Budownictwa oraz Stowarzyszenie Geodetów Polskich (Sekcja Geodezji Inżynierskiej i Zarząd Oddziału SGP w Katowicach) zorganizowały w dniach 11 i 12 grudnia 2002 r. „Warsztaty nauczania geodezji prowadzone w ramach zintegrowanego projektu budowlanego”. W drugim dniu warsztaty poprowadzono w CKI w Rybniku. Z ideą projektu zintegrowanego zapoznali środowisko geodetów dr inż. Andrzej MOKROSZ i mgr inż. Maria WOJTAS. Liczne grono uczestników warsztatów wzięło udział w zajęciach ze studentami oraz zapoznało się z pracami zrealizowanymi przez studentów w ramach praktyk semestralnych.

◆ Tradycyjna „Wieczornica wigilijna” odbyła się w CKI 16 grudnia 2002 r. Spotkanie licznie zgromadzonych uczestników odbyło się w pięknie przystrojonej auli Ośrodka z udziałem JM Rektora Wojciecha ZIELIŃSKIEGO z Małżonką, byłego rektora prof. Bolesława POCHOPIENIA, prorektora ds. dydaktyki Ryszarda K. WILKA, kierownictwa CKI, aktualnych i byłych pracowników oraz studentów Centrum. Wśród gości nie zabrakło przedstawicieli władz samorządowych miasta Rybnika z prezydentem Adamem FUDALIM, przewodniczącym Rady Miasta Michałem ŚMIGIELSKIM i wicestarostą Wincentym KLYTĄ. Fundację Ekologiczną „Ekoterm-Silesia” reprezentował przewodniczący Rady Fundacji - Tadeusz SOPICKI, Oddział Banku Śląskiego w Rybniku - dyrektor Marianna CHUCHERKO. Po wzruszających wystąpieniach okoliczności-

wych i ciepłym wystąpieniu duszpasterza akademickiego ks. Michała ANDERKO uczestnicy spotkania dzielili się opłatkiem, składając sobie nawzajem życzenia świąteczne i noworoczne. Nasze wspaniałe kolędy śpiewał tym razem chór Szkoły Muzycznej pod batutą Pani Ziglindy RASZYŃSKIEJ. Jeszcze przez wiele godzin po zakończeniu części oficjalnej uczestnicy wieczornicy nucili kolędy, oddając się szczególnej atmosferze opłatkowego spotkania.

◆ 20 grudnia 2002 r. została rozliczona dotacja w wysokości 200.000 zł, jaką Urząd Miasta przekazał z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rybniku na zakup aparatury naukowo-badawczej dla Laboratorium Nowoczesnych Technologii Przemysłowych zlokalizowanego na terenie kampusu przy ul. Rudzkiej 13. Aparatura ta zostanie wykorzystana do prowadzenia badań ukierunkowanych na ekologię.

Z NOTATNIKA PRZEWODNICZĄCEGO RGSzW

(Notatka nr 36) Rada Główna Szkolnictwa Wyższego zebrała się po raz 28 w bieżącej kadencji 28 listopada 2002 r. Poprzedniego dnia odbyło się 38 posiedzenie Prezydium Rady, poświęcone - jak zwykle - przygotowaniu materiałów na posiedzenie plenarne. Obszerną część sprawozdawczą, obejmującą relacje przedstawicieli Rady biorących udział w posiedzeniach różnych gremiów, omówię tym razem skrótowo, ograniczając się jedynie do wybranych zagadnień. Przedstawiłem informacje o posiedzeniach Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych (16.10.2002 w Łodzi), Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich (22.10.2002 w Lublinie oraz Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (14.11.2002 we Wrocławiu). Na wszystkich tych posiedzeniach poruszano m.in. sprawę ogłoszonego przez MENiS dokumentu zatytułowanego „Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do roku 2010”. Zgłaszano wiele uwag, w większości krytycznych, co znalazło swój wyraz w - dość krótkich i ogólnych - uchwałach podjętych przez te gremia. Na posiedzeniu KRASP dyskutowano też sprawę stosowania do szkół wyższych przepisów o zamówieniach publicznych oraz problem finansowania studiów pielęgniarskich w związku z przejściem przez szkoły wyższe edukacji w tym zakresie od szkół, które były przedtem finansowane przez budżety wojewódzkie. Prof. Maksymilian Pazdan zrelacjonował przebieg dyskusji nad projektem zmiany ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych, która odbyła

się na posiedzeniu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu RP. Można mieć nadzieję, że projekt ten uzyska aprobatę Sejmu. Przypomnijmy, że przewiduje on w szczególności, iż jakaś osoba może być zaliczana do minimum kadry wymaganego do uzyskania przez jednostkę (radę naukową) uprawnień do nadawania stopni naukowych tylko w jednej jednostce (radzie naukowej), a także zmienia wymogi stawiane przy uzyskiwaniu kolejnych etapów awansu naukowego, wprowadzając zasadę brania pod uwagę całości dorobku naukowego, a nie tylko - jak dotychczas - osiągnięć „po ostatnim awansie”. Prof. Bogdan Fechner omówił m.in. sprawy poruszane na posiedzeniach KBN, prof. Andrzej Gomuliński zreferował przebieg posiedzenia prezydium PAN. Prof. Jerzy Błazejewski opowiedział o spotkaniach zespołów roboczych do sprawy dwustronnej umowy polsko-niemieckiej o wzajemnej uznawalności stopni i tytułów naukowych oraz sprawy Deklaracji Bolońskiej. Dr Anna Błach opowiedziała o spotkaniu z przedstawicielami uczelni w sprawie wydawania tzw. *suplementów* do dyplomów (z informacjami o programach odbytych studiów i zdanych egzaminach); sprawa ta wymaga posunięć formalnych, a jest pilna. Miałem okazję opowiedzieć o pięknych uroczystościach 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego, które odbyły się 15 listopada.

Rada zaopiniowała pozytywnie sześć, a negatywnie trzy wnioski o przyznanie uprawnień do nadawania stopni naukowych. Rada wyraziła pozytywną opinię co do wniosków o powołanie dwóch nowych kierunków studiów: *europistykę oraz lotnictwo i kosmonautyka*. Uchwały dotyczące tych dwóch kierunków poprzedzone były gorącą dyskusją i zapadły po niejednomyślnym głosowaniu. Rada zaopiniowała pozytywnie projekt rozporządzenia Rady Ministrów o utworzeniu Państwowej Medycznej Szkoły Wyższej w Opolu oraz projekty dwóch rozporządzeń MENiS, a także rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie programu nauczania realizowanego przez wydziały weterynaryjne, zwracając uwagę na to, że wszystkie sprawy związane z programami nauczania powinny być rozstrzygane przez stosowne rozporządzenia MENiS. Zaopiniowano ponadto pozytywnie projekty standardów edukacyjnych dla sześciu kierunków studiów. Najważniejszą jednak sprawą dyskutowaną szczegółowo - zarówno na posiedzeniu Prezydium, jak i na plenarnym - było stanowisko w sprawie dokumentu MENiS „Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do roku 2010”. W tej części posiedzenia plenarnego

wzięli udział - oprócz stałych gości - prof. Tomasz Goban-Klas, sekretarz stanu w MENiS, senator Marian Żenkiewicz, przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP oraz rektorzy Stanisław Mańkowski (PW) i Marek Rocki (SGH). Rada wypowiedziała się w najważniejszych - jej zdaniem - sprawach związanych z tym dokumentem, zwracając uwagę na brak pewnych bardzo istotnych elementów. Stwierdzono w szczególności, że w opisie stanu obecnego brak analizy stanu kadr nauczycieli akademickich (w tym analizy struktury wiekowej i wynikających stąd prognoz) oraz bazy lokalowej (i próby zarysowania sposobów zaradzenia sytuacjom wynikającym z niedoinwestowania szkolnictwa wyższego), a także brak analizy struktury szkolnictwa wyższego uwzględniającej specyfikę kształcenia na poziomie magisterskim i zawodowym (w tym brak oceny obecnego stanu państwowego wyższego szkolnictwa zawodowego i jego miejsca w przyszłym systemie). Brakuje też głębszej analizy uwarunkowań decydujących o możliwościach dalszego - ewentualnego - wzrostu liczby studentów i związku tych uwarunkowań z rozwojem szkolnictwa średniego. Stwierdzono, że strategia rozwoju szkolnictwa wyższego musi być odniesiona do ogólnej strategii rozwoju państwa i musi być budowana w ścisłym powiązaniu ze strategią rozwoju nauki, a w omawianym dokumencie brak takich odniesień. Rada Główna postanowiła zabrać głos w dyskusji na temat integracji europejskiej i miejsca Polski w strukturach europejskich. Stwierdzono m.in., że „...*wejście Polski do Unii Europejskiej jest konieczne. Otwiera ono szanse na prawidłowy, szybki i odpowiadający naszym potrzebom i ambicjom rozwój we wszystkich dziedzinach życia. Pozostawanie Polski poza Unią Europejską usytuowałoby nasz kraj poza obrębem państw wysoko rozwiniętych i zahamowałoby nasz rozwój, a w dalszej perspektywie cofnęłoby nas o dziesięciolecia.*”

Andrzej Pelczar

GODNE ODNOTOWANIA

■ Nowe władze PKTMM

W trakcie XVIII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Dydaktycznej Teorii Maszyn i Mechanizmów we wrześniu 2002 r. odbyło się posiedzenie członków Polskiego Komitetu Teorii Maszyn i Mechanizmów.

Po przyjęciu sprawozdania dokonano wyboru nowego przewodniczącego i jego zastępców. W wyniku tajnego głosowania nowym Przewodniczącym Komitetu na okres trzyletni wybrany został prof. Józef Wojnarowski. Wice-

przewodniczącymi zostali wybrani ponownie prof. Józef Knapczyk i prof. Stefan Miller. 25 października 2002 r. na posiedzeniu Komitetu Budowy Maszyn, które odbyło się w Radomiu, prof. Kazimierz Oczóś w imieniu prof. Kazimierza Thiela, Sekretarza IV Wydziału PAN wręczył prof. Józefowi Wojnarowskiemu nominację na przewodniczącego PKTMM.

W. Kaliński

■ Profesor T. Sławek o edukacji

Wielu słuchaczy przyciągnął 5 grudnia 2000 r. wykład byłego rektora Uniwersytetu Śląskiego prof. Tadeusza Sławka, znanego z szerokich zainteresowań. Wykład miał rzeczywiście nęcący swą niekonwencjonalnością tytuł „O edukacji, czyli królewna Śnieżka w dobie globalizmu”. Prof. T. Sławek podzielił się ze słuchaczami swoimi przemyśleniami opartymi na filozoficznej analizie elementów współczesnego świata związanych z edukacją, a postrzeganych jako punkty węzłowe globalizmu. Ponieważ uczynił to ze swadą równą znajomości tematu, a styl prezentacji był równie niekonwencjonalny, jak tytuł, słuchacze przyjęli wykład owacyjnymi brawami.

Red.

■ SEP nagradza

najlepsze prace dyplomowe

W dniu 9 grudnia 2002 r. na Wydziale Elektrycznym odbyło się seminarium związane z rozstrzygnięciem XXIV (już!) edycji konkursu na najlepszą pracę dyplomową z elektryki w 2000 roku, organizowanego corocznie przez Oddział Gliwicki Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Po wysłuchaniu referatów prac dyplomowych Komisja Konkursowa w składzie: mgr inż. Tadeusz Lipiński, prezes Oddziału Elektryków Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej - przewodniczący, dr inż. Marian Mikrut - prezes OG SEP, prof. Kazimierz Gierlotka (RE), dr inż. Jerzy Ihnatowicz (RAu), prof. Krystian Kalinowski (RG), dr inż. Andrzej Lebiezki (RE), prof. Aleksander Żywiec (RE), dr inż. Roman Miksiewicz - prezes Koła SEP przy Politechnice Śląskiej, dr inż. Marian Sauczek - przewodniczący Komisji ds. Młodzieży i Studentów OG SEP postanowiła przyznać:

Pierwszą nagrodę w wysokości 800 zł

mgr inż. Pawłowi Strzeleckiemu

za pracę pt. „Projekt, konstrukcja oraz pomiaru falownika klasy E 10 MHz, 500 W” wykonaną w Instytucie Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej (promotor - dr inż. Zbigniew Kaczmarczyk)

Dwie równorzędne drugie nagrody w wysokości po 600 zł

mgr inż. Krzysztofowi Musiołowi

za pracę pt. „Wzorcowy dzielnik rezystancyjny” wykonaną w Instytucie Metrologii i Auto-

matyki Elektrotechnicznej (promotor - dr hab. inż. Tadeusz Skubis, prof. Pol. Śl.)

inż. Tomaszowi Stieblerowi

za pracę pt. „Sterowanie węzłową stacją redukcyjno-pomiarową gazu przy zastosowaniu sterownika programowalnego” wykonaną w Instytucie Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej (promotor - dr inż. Zbigniew Mantorski)

Trzy równorzędne trzecie nagrody w wysokości po 500 zł

mgr inż. Romanowi Awramikowi

za pracę pt. „Symulacja komputerowa impulsowej przetwornicy mocy 42/14 V w układzie równoległym” wykonaną w Instytucie Elektroniki (promotor - dr hab. inż. Zdzisław Filus, prof. Pol. Śl.)

mgr inż. Andrzejowi Kołodziejowi

za pracę pt. „Estymacja parametrów maszyn synchronicznych na podstawie przebiegów dynamicznych” wykonaną w Katedrze Maszyn i Urządzeń Elektrycznych (promotor - dr inż. Jerzy Kudła)

mgr inż. Tomaszowi Kotuli

za pracę pt. „Monitoring ruchu załogi w podziemnych kopalniach” wykonaną w Katedrze Elektryfikacji i Automatyzacji Górnictwa (promotor - dr inż. Antoni Wojaczek).

Ponadto Komisja Konkursowa postanowiła wyróżnić nagrodami w wysokości po 300 zł:

mgr inż. Dariusza Gilnera

za pracę pt. „System zbierania i przetwarzania danych współpracujący ze stanowiskiem do pomiaru rezystancji powierzchniowej ResTest 2101” wykonaną w Instytucie Elektroniki (promotor - dr inż. Krzysztof Waczyński)

mgr inż. Mariusza Krupę

za pracę pt. „Problemy zastępowania energią elektryczną innych nośników energii w istniejących wielofunkcyjnych budynkach mieszkalnych” wykonaną w Instytucie Elektroenergetyki i Sterowania Układów (promotor - dr inż. Wiesław Goc)

mgr inż. Marka Szymiczka

za pracę pt. "Inteligentne instalacje elektryczne w budynkach" wykonaną w Instytucie Elektroenergetyki i Sterowania Układów (promotor - dr inż. Marian Mikrut).

Nagrody zostały ufundowane przez SEP oraz przez Oddział Elektryków Stowarzyszenia Wychożanków Politechniki Śląskiej, zaś główny wysiłek organizacyjny spoczywał, jak przez kilka ostatnich lat, na barkach dr. inż. Mariana Sauczka.

M. Mikrut

■ Nagroda Ministra Infrastruktury dla architektów

Nagrodę Ministra Infrastruktury II stopnia za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie Planowania Przestrzennego i Urbanistyki w 2002 r.

uzyskał zespół projektowy, złożony (w przeważającej części) z pracowników Katedry Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej. Nagrodzona praca, opracowana na zlecenie Zarządu Gminy Jaworze, nosi tytuł: "Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jaworze". Nagroda została wręczona podczas uroczystości na Zamku Królewskim w Warszawie w dniu 13 grudnia 2002 r.

A oto nagrodzony Zespół:

Główny projektant Studium:

dr inż. arch. Krystian STANGEL

Przy opracowaniu studium współpracowali:

- w zakresie układu programowo - przestrzennego:

dr inż. arch. Krzysztof KAFKA

mgr inż. arch. Marta STANGEL

dr inż. arch. Jacek RYBARKIEWICZ (gromadzenie danych)

- w zakresie środowiska kulturowego

mgr inż. arch. Marta STANGEL

- w zakresie środowiska przyrodniczego

dr inż. Janina SZCZEPAŃSKA

dr inż. arch. Aneta RYNCARZ-KAFKA

- w zakresie waloryzacji krajobrazu

dr inż. arch. Barbara STANKIEWICZ

Współpraca techniczna:

Studenci Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej: **Paweł HABDAS, Tomasz SUCHY, Anna SUCHETA, Grzegorz KRZYWOŃ.**

K. Stangel

■ Razem z AGH

19 grudnia 2002 r. w Ośrodku Wczasowo-Szkoleniowym „Cis” w Szczyrku odbyło się spotkanie Kolegiów Rektorskich Politechniki Śląskiej i Akademii Górniczo-Hutniczej. Rektorzy prof. Wojciech Zieliński oraz prof. Ryszard Tadeusiewicz omówili główne kierunki działania uczelni w nowej kadencji, zwracając szczególną uwagę na problemy związane z coraz niższym poziomem finansowania nauki i szkolnictwa wyższego z budżetu państwa. Wiele miejsca w dyskusji poświęcono problematyce udziału zespołów naukowych naszych uczelni w programach europejskich. Spotkanie zakończono deklaracją ścisłej, niesformalizowanej współpracy we wszystkich ważnych dla nauki i szkolnictwa wyższego obszarach działania.

W. Wydrychiewicz

■ Nowe władze Komisji Energetyki Oddziału PAN w Katowicach

6 grudnia 2002 r. odbyło się w Politechnice Śląskiej zebranie sprawozdawczo-wyborcze Komisji Energetyki Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach, działającej od 1978 roku pod przewodnictwem prof. Jana Szarguta, członka rzeczywistego PAN. Nowym przewodniczącym Komisji został wybrany prof. dr hab. inż. Andrzej Ziębik, zaś funkcję jednego z wiceprzewodniczących objął dr hab. inż. Joachim Kozioł, prof. Politechniki Śląskiej. Sekretarzami Komisji zostali dr inż. Henryk Rusinowski i dr inż. Marcin Szega. Na wniosek nowego przewodniczącego zebrani wybrali prof. Jana Szarguta Honorowym Przewodniczącym Komisji.

Warto wspomnieć, że Komisja Energetyki liczy obecnie 55 członków, w tym około 35 pracowników naukowych Politechniki z Wydziałów Inżynierii Środowiska i Energetyki oraz Elektrycznego. W okresie swojej działalności Komisja zorganizowała 104 zebrania naukowe w ośrodkach uczelnianych, instytutach naukowo-badawczych i zakładach przemysłowych województw śląskiego i opolskiego.

A. Ziębik

■ Centrum Doskonałości CESIS

1 grudnia 2002 r. rozpoczęło formalnie działalność Centrum Doskonałości CESIS - Centre of Excellence in Physics and Technology of Semiconductor Interfaces and Sensors (Centrum Fizyki i Technologii Półprzewodnikowych Granic Fazowych i Sensorów) afiliowane przy Zakładzie Mikroelektroniki na Wydziale Matematyczno-Fizycznym Politechniki Śląskiej. Będzie ono funkcjonowało latach 2003-2005 w oparciu o fundusze uzyskane w konkursie na Centra Doskonałości w ramach 5. Ramowego Programu Unii Europejskiej dla integracji z europejską przestrzenią badawczą tzw. krajów stowarzyszonych (NAS).

Centrum Doskonałości CESIS, zatwierdzone wraz z innymi przez Ministra Nauki, Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych prof. Michała KLEIBERA w dniu 3.10.2002 r., jest oparte zasadniczo na pracownikach naukowych Zakładu Mikroelektroniki. Jego celem jest intensyfikacja już istniejącej wieloletniej współpracy naukowej Zakładu Mikroelektroniki z sześcioma ośrodkami naukowymi w Europie w zakresie fizyki i technologii półprzewodnikowych granic fazowych i sensorów gazowych w ramach europejskiej przestrzeni badawczej.

Działalność Centrum Doskonałości CESIS zorganizowana w ramach 9 Pakietów Roboczych będzie skupiona na:

- organizacji cyklicznych międzynarodowych warsztatów (seminariów) naukowych z udziałem najwyższej klasy specjalistów z ważniejszych światowych ośrodków naukowych z tematyki półprzewodnikowych granic fazowych i sensorów gazowych,
- zaawansowanych badaniach naukowych z zakresu technologii i charakteryzacji półprzewodnikowych granic fazowych i sensorów gazowych, przy bliskiej współpracy z sześcioma ośrodkami naukowymi w Europie z tej tematyki posiadającymi najwyższej jakości laboratoria badawcze i technologiczne,
- zadaniach edukacyjnych (szkoleniowych) ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia studentów i doktorantów w zakresie nowoczesnych metod badawczych do charakteryzacji półprzewodnikowych granic fazowych i sensorów gazowych w ramach m.in. staży i wizyt naukowych w 6 ośrodkach naukowych w Europie, oraz w Centrum CESIS w formie specjalistycznych wykładów, seminariów i szkoleń z udziałem specjalistów ze współpracujących europejskich ośrodków naukowych.

Ponadto Centrum Doskonałości CESIS będzie brało udział w tworzeniu dwu europejskich tematycznych sieci doskonałości z zakresu fizyki i technologii półprzewodnikowych granic fazowych i sensorów gazowych oraz w organizacji dwóch projektów zintegrowanych z tej tematyki w ramach 6. Ramowego Programu Unii Europejskiej.

J. Szuber

■ Dla Domu Dziecka

W związku z koncertem wigilijnym, gdzie dzieci z Domu Dziecka przedstawiły jasełka, a w kweście wśród gości zebrano ok. 1000 złotych, dyrektor Domu Dziecka nr 2 przy ul. Zygmunta Starego mgr Magdalena Budny wystosowała do JM Rektora i wszystkich pracowników Uczelni - przyjaciół Domu Dziecka pismo z podziękowaniem za pomoc. Intencje pisma najlepiej wyraża motto zaczerpnięte u Phila Bosmansa:

„Ciagle jeszcze istnieją wśród nas anioły. Nie mają wprawdzie żadnych skrzydeł, lecz ich serce jest bezpiecznym portem dla wszystkich, którzy są w potrzebie”.

Red.

■ Stypendia MENiS dla studentów

Jak wynika z informacji Prorektora ds. Dydaktyki prof. R. Wilka, decyzją Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu stypendia za osiągnię-

cia w nauce na rok 2002/2003 otrzymali następujący studenci:

Ewelina BERNSTOCK (RM), Ewa BIAŁECKA (RAR), Agnieszka DROŻDŻ, (RM), Grzegorz DZIATKIEWICZ (RMT), Ewelina GIL (RM), Maria KASPRZYK (ROZ), Michał KAWULOK (RAu), Agnieszka KOWALIK (ROZ), Michał KOZIELSKI (RAu), Michał KROMPIEC (RCh), Wojciech MAJKA (RIE), Paweł MARKIEWICZ (RAu), Piotr MICHALSKI (RMT), Bożena PIĄTEK (RMF), Anna POLAKOWSKA (RMF), Joanna ROJEK (RM), Teresa SZMIDLA (ROZ), Jacek WIŚNIEWSKI (RIE), Grzegorz ZIELIŃSKI (RAu).

Stypendia zostały przyznane na okres 10 miesięcy, od 1 października 2002 r., a miesięczna kwota stypendium wynosi 850 zł.

Red.

KULTURA

■ Mgła, woda, chmury

Galeria Politechniki Śląskiej prezentuje od grudnia 2002 do stycznia 2003 w Klubie Pracowniczym przy ul. Banacha 3 wystawę obrazów Mariana Bietkowskiego „Pejzaże z mgłą, wodą, chmurami”.

Marian Bietkowski w swych obrazach przedstawia przyrodę, choć nie unika ludzkiej interwencji w krajobraz. Autor związał tematycznie pejzaże z trzema postaciami jednego medium - wody. Są to obrazy, w których występują mgła, woda bądź chmury. Mgła jest takim muślinem, który przesłania, chmury są tym medium, które pozwalają marzyć, a woda jest często poziomym zwierciadłem. Obrazy przedstawiają pejzaże z różnych stron świata, z Austrii, z Włoch. Nie brak również prawdziwie polskich pejzaży.

Za każdym razem artysta stara się, żeby obrazy były z czymś związane. Właściwie prawie połowa prac ma tematykę wody, inne przedstawiają kwiaty, przez niektórych uważane za tematykę przestarzałą. W pracach często pojawia się także jabłko - jak sam autor mówi: „jest ono pięknym owocem, ma niepowtarzalny urok, jest symbolem wiedzy i wtajemniczenia.”

Autor najczęściej stosuje do tworzenia swoich prac technikę wodną, która zmusza do szybkiej decyzji, nie można jej poprawiać, tak jak to się robi z obrazami olejnymi. Prace albo się zostawia, albo wyrzuca. Akwarela daje ulotność.

Marian Bietkowski pochodzi z Lwowa. Tam studiował przez rok w Instytucie Sztuk Plastycznych na Wydziale Malarstwa i Grafiki Artystycznej. Po depatriacji w roku 1946 zaczął stu-

dia na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym. Od 1948 roku zatrudniony jako pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze Geometrii Wykreślnej specjalizuje się w problematyce perspektywy malarskiej i teorii widzenia, a następnie w zagadnieniach teorii i aplikacji barwy, kierując w latach 1976-1992 Laboratorium Światła, Barwy i Perspektywy. Od roku 1956 jest członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków.

By zachęcić wszystkich do obejrzenia prac Mariana Bietkowskiego, przytoczę słowa napisane w jednej z ksiąg wpisów autora: „Jeżeli w raju są już gotowe dekoracje - to wielka szkoda”.

A. Rutkowska

CAPE HORN - ANTARCTICA EXPEDITION

14 września 2002 roku ruszyła z Gliwic wyprawa żeglarska Cape Horn - Antarctica Expedition. Celem jest opłynięcie przylądka Horn i zawinięcie do polskiej stacji antarktycznej im. Henryka Arctowskiego na Wyspie Króla Jerzego w archipelagu Szetlandów Południowych. Organizatorem wyprawy jest Śląski Yacht Club przy współpracy Stowarzyszenia Grupa Outdoor z Gliwic.

„...nigdy nie jest za późno, aby szukać Nowego Świata, naszym celem jest żeglować poza zachód słońca i kąpielisko wszystkich gwiazd zachodnich...”

Lord Alfred Tennyson - „Ulysses”

Dziennik Jachtowy S/Y „Stary”

10/02/2002 - 1645.

Wiatr 5-6°B, NW, temp. -3°C, widoczność słaba, śnieg ....

Port Gliwice.

W mrocznej piwnicy - siedzibie Śląskiego Yacht Clubu padło pytanie: „No dobrze, to gdzie chcecie płynąć?”. Odpowiedź była zaplanowana i prosta: „Celem jest opłynięcie Ameryki Południowej dookoła Przylądka Horn...” Zapadła pełna konsternacji cisza, załoga zamarła z grobowymi minami skazańców. Nie kryjące zdumienia, surowe twarze Kapitanów, nie wróżyły nic dobrego. Po chwili jeden z nich z uśmiechem odezwał się: „no wreszcie, a już myślałem, że już minął czas wielkich Wypraw żeglarskich...”

Zaczęło się od marzeń, o oddechu południowego oceanu, o iskrzących się w słońcu górach lodowych, o jachcie żeglującym po „bezludnych szerokościach” pod strażą albatrosów. Załoga zebrała się szybko, rozwinęliśmy mapy i wyznaczyliśmy trasę Wyprawy. Naszą Wyprawę

zaczynamy w Portugalii - to stąd zaczynali wszyscy, który wyruszali na zachód lub dalekie południe - Kadyks, Sagres, Lizbona, Lagos. Wyruszali stąd Henryk Żeglarz, Kolumb i Vasco da Gama, których pomniki żegnają dziś żeglarzy wyruszających w morze. Płyniemy w kierunku Wysp Kanaryjskich, aby dokonać ostatnich napraw przed przejściem Atlantyku. Następnie na skrzydłach pasatu - najbardziej stałego wiatru na kuli ziemskiej, pożeglujemy przez ocean do archipelagu Antyli - krainy piaszczystych plaż i palm zwieszających liście ku najprzejrzystszyemu z mórz - Morzu Sargasowemu. Później Antyle Holenderskie, brzegi Wenezueli i brama hiszpańskich konkwistadorów do złotych skarbców imperium Inków - Panama z wstążką Kanału łączącego dwa oceany przez gęszcz równikowej dżungli. Dalej otwiera się bezmiar Pacyfiku - Oceanu Oceanów. Archipelag Galapagos - żółwie olbrzymy i pierwsze spotkania z arystokracją Antarktyki - pingwinami. Płynąc ku wyższym szerokościom południa wzdłuż wybrzeży Ameryki, naprzeciw chłodnym wodom Prądu Peruwiańskiego - Humboldta, mamy zamiar zejść na ląd. Jednak nie oznacza to marnotrawienia czasu. Przygotowujemy się do zdobycia najwyższych szczytów globu ziemskiego - wulkanów Chimborazo i Cotopaxi w Ekwadorze. Położenie Chimborazo na samym prawie równiku sprawia, że mimo wysokości 6310 m n.p.m. jest to szczyt, który przewyższa Everest o około 1500 m (licząc od środka ziemi). Co ciekawe, do XIX wieku Chimborazo był uważany za najwyższy szczyt ziemi. Wspinaczka na wulkan to poważne przedsięwzięcie, a jeżeli dopiszą warunki pogodowe (i finansowe) zamierzamy dostać się do podnóża metodą kondorów - zlatując na paralołni. W Peru odwiedzimy ruiny Machu Picchu, a także planujemy loty nad płaskowy-

żem Nazca i pustynią Atacama. Od momentu opuszczenia Valparaiso w Chile rozpocznie się najpoważniejsza część rejsu - ryczące czterdziestki, wyjące pięćdziesiątki. Zmierzymy się z silnymi wiatrami i ogromnymi falami sięgającymi często prawie kilkanaście metrów wysokości. Ten etap to najcięższa próba dla jachtu i załogi - kulminacją jest opłynięcie przylądka Horn, Cape Horn czy Cabo de Hornos - we wszystkich językach świata dla żeglarzy synonimu grozy. Horn to miejsce, gdzie przyroda zgromadziła swoje najpotężniejsze siły -

huraganowe wiatry, nierzadko góry lodowe, mgły i śnieżyce. Jednak przejście magicznego na małym jachcie to wstęp do żeglarskiej elity. Jeżeli pozwoli nam czas i pogoda, skierujemy dziób „Starego” na południe w kierunku Antarktyki. Zamierzamy odwiedzić Polską Stację Polarną im. H. Arctowskiego na wyspie Króla Jerzego w archipelagu Szetlandów Południowych. Dwa razy będziemy musieli pokonać cieśninę Drake'a, gdzie fale i niesione na ich grzbietach góry lodowe są poważnymi zagrożeniami dla żeglugi małego jachtu. Gdy schowamy się za skłon Ziemi Ognistej, pozostaje już tylko powrót - Argentyna, gdzie odpoczywając po trudach rejsu chcemy ponownie odwiedzić interior Patagonii. Urugwaj i delta wielkiej rzeki La Plata. Rio de Janeiro, Recife i powrót z prądami atlantycką „eSką” przez archipelag Azorów do Brestu we Francji.

Oprócz żeglarstwa członkowie załogi dzielą swoje życie także z innymi pasjami. W składzie załogi są instruktorzy nurkowania, paralołniarstwa, alpiniści, speleolodzy i globtroterzy. Nasza Wyprawa to nie tylko, jak twierdzą niektórzy, „oranie morza”... To przygoda, w czasie której będziemy poznawać głębiny karaibskich wód pełne pirackich skarbów, podziwiać faunę i florę południowych mórz. Będziemy mogli spojrzeć na wybrane miejsca Ameryki Południowej oraz lodowate oblicze Antarktyki z lotu ptaka.

(tekst według stron internetowych wyprawy)

29 grudnia 2002 r. wyprawa, w której uczestniczy trzech studentów Politechniki Śląskiej: Grzegorz Dolnik, Andrzej Kolon i Sławek Skalmierski dotarła już do Ekwadoru. Jeśli nic nie zakłóci współpracy z centrum medialnym, to w następnym numerze możemy liczyć na materiał autorski, czego Czytelnikom i sobie szczerze życzymy.

Red.

■ Siatkarki w AMŚ-ach

Do grona sportowców startujących w zawodach Akademickich Mistrzostw Śląska dołączyły studentki z sekcji piłki siatkowej. W dniu 13 grudnia 2002 r. na własnym polu rozegrały one mecz z drużyną z Wyższej Szkoły Bankowej w Chorzowie. Mecz zakończył się wynikiem 2:0 dla naszych zawodniczek. Być może dobry początek tych rozgrywek sprawi, że studentki z Gliwic poprawią swoją lokatę z poprzedniej edycji AMŚ-ów, kiedy to zajęły 4 miejsce.

A. Rutkowska

■ Wielka niespodzianka

Naprawdę niewiele brakowało, by szczyptorniści z Gliwic zajęli pierwsze miejsce w Mistrzostwach Mistrzów Lig Międzyuczelnianych. Zawody odbyły się w Krakowie w dniach 13-15.12.2002 r. W swojej grupie nasi studenci trafili na zawodników z Politechniki Poznańskiej, Politechniki Gdańskiej oraz Uniwersytetu Warszawskiego. Wszystkie mecze grupowe zawodnicy z Politechniki Śląskiej wygrali. Należy dodać, że w Akademickich Mistrzostwach Polski Politechnik nasi sportowcy przegrali z drużyną Politechniki Gdańskiej. Tym razem jednak to studenci znanego z morza musieli uznać wyższość drużyny śląskiej. Kolejność w tabeli grupy „B” po meczach eliminacyjnych przedstawiała się następująco:

1. Politechnika Śląska
2. Politechnika Gdańska
3. Uniwersytet Warszawski
4. Politechnika Poznańska

W ostatnim dniu zawodów drużyny walczyły już o miejsce w końcowej klasyfikacji. Mecze finałowe kosztowały wiele nerwów zarówno zawodników, jak trenerów drużyn. Najwięcej emocji wzbudził jednak mecz o mistrzostwo, w którym walczyły zespoły z Politechniki Śląskiej i Akademii Świętokrzyskiej. Pierwsza połowa meczu zakończyła się wynikiem 5:10 dla AŚ. W drugiej połowie zawodnicy z Gliwic zdołali zmniejszyć przewagę rywali, jednak nie zdołali zmienić niekorzystnego dla siebie wyniku. Ostatecznie mecz zakończył się wynikiem 20:22 dla AŚ. Klasyfikacji końcowa MMLM 2002 przedstawia się następująco:

1. Akademia Świętokrzyska Kielce
2. Politechnika Śląska
3. Politechnika Gdańska
4. AWF Katowice

5. Uniwersytet Warszawa
6. Uniwersytet Jagielloński
7. AE Kraków
8. Politechnika Poznańska

Podczas zawodów wybrano również najlepszego piłkarza, bramkarza oraz króla strzelców. I tak, odpowiednio zostali wybrani: Krzysztof Kurełek (Pol. Śl.), Paweł Smagór (AŚ Kielce) oraz Paweł Kaszubski (Pol. Gdańska).

Można powiedzieć, że ten turniej był pełen niespodzianek. Faworytami byli AWF Katowice (ubiegłoroczny mistrz) oraz Politechnika Poznańska (wicemistrz), którzy nie zajęli imponujących miejsc. Popis swojej gry zaś dali zawodnicy z Kielc oraz Gliwic. Po zakończonym turnieju trener sekcji piłki ręcznej mężczyzn Politechniki Śląskiej mgr Wojciech Moskwiak nie szczędził pochwał swoim podopiecznym.

A. Rutkowska

■ Oby tak dalej

W II turnieju Akademickich Mistrzostw Śląska w tenisie stołowym trener sekcji mgr Piotr Zemła postawił na tych samych zawodników, którzy grali w I rundzie eliminacyjnej. Jak się okazało było to dobre posunięcie, bo kolejny raz studenci z Gliwic zajęli czołowe miejsca w tych zawodach. Należy dodać, że w AMŚ-ach nie biorą udziału dwaj zawodnicy sekcji - Michał Gołdyn oraz Karol Szotek, którzy są zawodnikami zespołu z ekstraklasy. Pozostali zawodnicy i zawodniczki sekcji tenisa stołowego grają w klubach II- i III-ligowych. Jak widać świetnie dają sobie radę w tych rozgrywkach. Tym razem do Katowic na turnieju przyjechało 23 zawodniczki i 31 zawodników ze śląskich uczelni. W grze indywidualnej kobiet zawodniczki z Politechniki Śląskiej Gliwice zajęły następujące miejsca:

- I miejsce K. Białowąs (RIE),
- II miejsce A. Minkus (ROZ),
- IV miejsce M. Krzywda (RIE)
- VII miejsce A. Doniec (RG)

W deblu kobiet pierwsze dwa miejsca należały do par:

- I miejsce K. Białowąs / A. Minkus
- II miejsce A. Doniec / M. Krzywda

W klasyfikacji drużynowej kobiet reprezentantki Gliwic zajęły I miejsce przed drużyną AWF Katowice (II miejsce) oraz Uniwersytetu Śląskiego (III miejsce).

Mimo że poszczególni zawodnicy nie zajęli najwyższych miejsc w swoich kategoriach, to i tak w klasyfikacji końcowej zajęli oni I miejsce. Za nimi w tabeli znajdują się drużyny męskie z Uniwersytetu Śląskiego (II miejsce) oraz AWF Katowice (III miejsce).

W grze indywidualnej mężczyzn nasi studenci zajęli następujące miejsca:

- III miejsce T. Pisarczyk (RG)
- IV miejsce P. Wiciok (RG)
- V miejsce B. Wszółek (RAu)
- VI miejsce M. Morcinek (RMT)

W deblu męskim:

- III miejsce zajęła para P. Wiciok / B. Wszółek
- V miejsce zajęła para M. Morcinek / T. Pisarczyk

W mikstach także zwyciężyli gliwiczcy studenci:

- I miejsce A. Minkus / M. Morcinek
- II miejsce K. Białowas / B. Wszółek

Kolejne turnieje tenisa stołowego w ramach AMS-ów odbędą się w semestrze letnim. Turnieje III i IV odbędą się odpowiednio 15.03.2003 r. i 12.04.2003 r. Organizatorem te-

gorocznych turniejów w tenisie stołowym jest Uniwersytet Śląski Katowice.

A. Rutkowska

■ Zawody w szachach

W Mistrzostwach Politechniki Śląskiej w szachach, rozegranych 11 grudnia 2002 r., uczestniczyło 17 studentek i studentów. Do turnieju nie przystąpił żaden pracownik Politechniki Śląskiej. Klasyfikacja końcowa przeprowadzono razem dla kobiet i mężczyzn. Pierwsze pięć miejsc zajęli:

1. Adrian Wiśniewski (RB) 5,5 pkt
2. Michał Fudalej (RMT) 5,0 pkt
3. Krzysztof Wilk (ROZ) 5,0 pkt
4. Rafał Drzazga (RE) 5,0 pkt
5. Maciej Janiszewski (RAu) 4,5 pkt.

Druga runda tych rozgrywek odbędzie się w semestrze letnim.

A. Rutkowska

WSPOMNIENIE O PROFESORZE JANIE BINKIEWICZU

16 grudnia 2001 roku zmarł w Toronto, w Kanadzie, Jan Binkiewicz. Urodził się 13 lutego 1910 r. w Żarnowcu nad Pilicą. Po ukończeniu gimnazjum podjął studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Lwowskiej. Miał przerwę w studiach z powodu służby wojskowej w szkole podchorążych artylerii, po ukończeniu której uzyskał stopień podporucznika rezerwy. Po ukończeniu politechniki podjął pracę w cukrownictwie. W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany do 2. Pułku Artylerii Lekkiej w Kielcach. Brał udział w walkach tego pułku w kampanii wrześniowej, m.in. w obronie twierdzy Modlin. Gdy po jej kapitulacji goniec powiadomił go o konieczności poddania się Niemcom, zażądał od swego dowódcy rozkazu na piśmie i dopiero wówczas poddał się wraz z dowodzonymi żołnierzami. W oflagu na terenie Niemiec pogłębiał swoją wiedzę i uczył się języków obcych.

Po zakończeniu wojny wyjechał do Anglii, a gdy nie znalazł właściwej posady, Wyemigrował do Kanady. Tam początkowo był robotnikiem. Później podjął pracę na Uniwersytecie w Toronto, dochodząc do stanowiska profesora, a z czasem dziekana Wydziału Chemii. Pracował tam do przejścia na emeryturę. Gdy poprawiły mu się warunki materialne, wspierał finansowo rodzinę i przyjaciół w Polsce. Jego dom w Toronto był zawsze otwarty, szczególnie dla Polaków przyjeżdżających z kraju. Pomagał im w urządzeniu życia w Kanadzie. Utrzymywał też kontakty naukowe z uczelniami w Polsce. Polskę mógł odwiedzić dopiero w 1964 r., m.in. z powodu wykonywania w Kanadzie prac objętych tajemnicą państwową i warunków politycznych w Polsce. Gdy oprowadzaliśmy go z żoną po Warszawie, powiedział: „Jacy wy jesteście szczęśliwi, że macie w Polsce tak mało samochodów”. Mówił wtedy też o trudnych problemach ochrony wód rzek i jezior w Kanadzie i o tym, że problem ten będzie lawinowo narastał w Polsce. Kiedy podarowałem mu książkę Ludwika Głowackiego „Obrona Warszawy i Modlina na tle kampanii wrześniowej”, a była to pierwsza książka o obronie Modlina w 1939 r., był bardzo poruszony. W 2000 roku, kiedy był już bardzo chory, Jan Binkiewicz przekazał Wydziałowi Chemicznemu Politechniki Śląskiej 118 tys. dolarów kanadyjskich (ok. 350 tys. zł) z przeznaczeniem na wsparcie tam studiujących i pracujących oraz ściąganie na studia młodych z byłych terenów wschodnich Rzeczypospolitej. W rektoracie Politechniki Śląskiej wmurowano złotą cegielkę z nazwiskiem ofiarodawcy, a jemu samemu przesłano medal za szczególne zasługi dla Uczelni. W ramach Stowarzyszenia Przyjaciół Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej powołano Kapitułę Funduszu im. Jana Binkiewicza, która przyznaje stypendia, i która ustanowiła medal im. Jana Binkiewicza, przyznawany za szczególne zasługi dla Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej. Dotychczas Kapituła przyznała cztery stypendia.

Jan Binkiewicz do końca życia pozostał samotny. Do rodziny i przyjaciół w Polsce pisywał dość rzadko, ale jego listy były swoistymi rozprawami poświęconymi jakiemuś wybranemu tematowi. Jeden z ostatnich opowiadał o roli i warunkach życia emigrantów, m.in. w Kanadzie. Do końca życia też - choć na obczyźnie spędził ponad 60 lat - czuł się emigrantem. Zgodnie z jego ostatnią wolą ciało zostało skremowane, a prochy przesłane do Polski i wsypane do Wisły naprzeciwko Twierdzy Modlin. Ten swoisty pogrzeb odbył się z udziałem księdza i rodziny.

W pamięci rodziny i przyjaciół pozostanie człowiekiem bardzo skromnym, dobrym, życzliwym ludziom i gorącym patriotą.

Wg wspomnienia przyjaciela Profesora, Włodzimierza Grafa w Gazecie Wyborczej Stołecznej z 23 grudnia 2002 r.

WSPOMNIENIE O PANI GRAŻYNI GRYMOWICZ

24 listopada 2002 roku zmarła Pani Grażyna Grymowicz, wieloletnia pracownica administracyjna Uczelni. Urodziła się już w Gliwicach, jednak Jej korzenie rodzinne były lwowskie. Sama była, z cech charakteru, lwowianką: życzliwa i tolerancyjna, wesoła i towarzyska. Cechy te ujawniała podczas całego okresu pracy zawodowej.

Z Politechniką Śląską łączyły Ją podwójne więzy: nie tylko Sama pracowała na Uczelni, pracownikiem uczelni jest także jej mąż - Stanisław.

Rozpoczęła pracę w Politechnice Śląskiej w 1978 roku na stanowisku kierowniczkim dziekanatu Wydziału Elektrycznego. Po dwóch latach przeszła do pracy w Dziale Nauczania, gdzie pozostała do roku 1984. Przez następne dwa lata prowadziła sekretariat Zakładu Graficznego Politechniki Śląskiej.

W latach 1986-1995 w firmie „Proster S.A.” była specjalistką ds. kadr.

Z dniem 1 września 1995 roku powróciła na Politechnikę Śląską. Na nowo powstałym Wydziale Organizacji i Zarządzania objęła stanowisko kierowniczkim sekcji dziekanatu, początkowo w Gliwicach, zaś od roku 1998 w Zabrze. Pozostała na tym stanowisku już do końca swej aktywności zawodowej.

Był to okres siedmiu lat, podczas których osiągnęła swoje największe zawodowe sukcesy. Stworzyła i zorganizowała dziekanat w głównej siedzibie wydziału. W tym czasie liczba studentów obsługiwanych przez dziekanat wzrosła z 70 do aż 2500 osób.

Pani Grażyna wprowadzała do pracy kolejne pracownice dziekanatu. Przekazywała im swoje wieloletnie doświadczenie zawodowe, zwłaszcza umiejętności administracyjne i organizacyjne. Stworzyła w ten sposób zespół ludzki działający bardzo sprawnie i skutecznie, podejmujący i wywiązujący się z nadzwyczaj dynamicznie rosnącego zakresu obowiązków.

Jej zasługą była opinia, przekazywana wielokrotnie władzom dziekańskim wydziału, przez studentów studiów uzupełniających - mających doświadczenia wyniesione z innych uczelni - „nie przypuszczaliśmy, że dziekanat może być tak życzliwy dla studentów, że mogą nas traktować tak uprzejmie”.

Pani Grażyna odeszła od nas w pełni swych sił zawodowych. Mogła długo jeszcze przekazywać swoje doświadczenie i budować życzliwą atmosferę w zespole współpracowników.

Łacińska sentencja mówi, że „*contra vim mortis non est medicamen...*” - nie ma lekarstwa na siłę śmierci. Wydaje się jednak, że jest takie lekarstwo. Jest nim pamięć o Zmarłej.

Pani Grażyna pozostawiła po Sobie pamięć wdzięczną i dobrą.

Współpracownicy z Dziekanatu

OD REDAKCJI

Szanowni Czytelnicy,

We wrześniowym numerze naszego pisma dr inż. Marian Mikrut przekazał sprawy redakcyjne w moje ręce. Ponieważ współpracowaliśmy z sobą od paru dziesiątków lat,

mogło się to odbywać bez kłopotów i na bieżąco. Podczas przekazywania kolejnych spraw nie ukrywał, że żał mu odchodzić od dobrze zorganizowanego, doskonałego przez 12 lat warsztatu pracy i dawał do zrozumienia, że być może za parę lat nie odrzuci propozycji powrotu na redaktorską funkcję, jeśli z kolei ja wystąpię z taką inicjatywą.

Los nie dał szans zweryfikowania tych intencji. W trakcie redagowania tego numeru nadeszła wiadomość, że dr inż. Marian Mikrut zmarł 8 stycznia 2003 r.

Odszedł nagle - od rodziny, od kolegów, od obowiązków, czyli od wszystkiego, co stanowiło treść Jego życia. Wzorzec sumienności i kompetencji w pracy, serdeczny dla kolegów, życzliwy dla studentów, w każdym środowisku zyskiwał sobie uznanie i szacunek.

Będzie Ciebie brakowało, Marianie!

Bogusław Szewc

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ W dniu 3 grudnia 2002 roku zmarł w wieku 77 lat **doc. mgr inż. Ernest Gielata**, długoletni nauczyciel akademicki Zakładu Miernictwa i Automatyki Procesów Energetycznych Instytutu Maszyn i Urządzeń Energetycznych. Był organizatorem i pierwszym dyrektorem Instytutu Energetyki Gazowej Filii Politechniki Śląskiej w Dąbrowie Górniczej oraz prodziekanem Wydziału Mechanicznego Energetycznego.

Był wielokrotnie nagradzany za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne, odznaczony wieloma medalami i odznaczeniami państwowymi i uczelnianymi, w tym Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Odszedł od nas człowiek oddany Uczelni i pracy z młodzieżą akademicką.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 6 grudnia na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

■ W dniu 20 grudnia 2002 roku zmarł przeżywszy 79 lat **mgr inż. Michał Kubica**, emerytowany starszy wykładowca Politechniki Śląskiej. Zmarły przepracował w Uczelni 32 lata, kolejno na wydziałach: Mechanicznym (1952-1954), Elektrycznym (1954-1969) oraz Górniczym i Geologii (1969-1984). Był serdecznym, życzliwym pracownikiem naukowo-dydaktycznym, pełnym energii i zaangażowania. W uznaniu zasług był odznaczony m.in.

Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 25-lecia Politechniki Śląskiej.

W pamięci środowiska akademickiego pozostanie jako Człowiek o głębokiej wiedzy technicznej i humanistycznej.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 27 grudnia na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

■ W dniu 8 stycznia 2003 roku zmarł w wieku 58 lat **dr inż. Marian Mikrut**, adiunkt w Instytucie Elektroenergetyki i Sterowania Układów. Zmarły był wyróżniającym się dydaktykiem i naukowcem od 33 lat. Jako utalentowany organizator pełnił wiele funkcji tak z mianowania, jak z wyboru - od wielu lat był zastępcą dyrektora Instytutu, prodziekanem Wydziału Elektrycznego, członkiem Senatu Politechniki Śląskiej, prezesem Gliwickiego Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

W podejściu do pracy wyróżniał się nieprzeciętną sumiennością, zaś w podejściu do ludzi głębokim zrozumieniem i życzliwością. Zjednało Mu to sympatię i przyjaźń kolegów, zaufanie studentów oraz uznanie w środowisku uczelnianym. Za swoje osiągnięcia był wielokrotnie odznaczony, m.in. Złotym i Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Edukacji Narodowej, wieloma odznakami resortowymi, uczelnianymi i organizacyjnymi.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 11 stycznia na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

PODZIĘKOWANIE

Serdeczne podziękowania za udział w nabożeństwie żałobnym i ceremonii pogrzebowej

śp. dr. inż. Mariana Mikruta

oraz za okazaną życzliwość, pomoc, wyrazy współczucia, złożone wieńce i kwiaty Rodzinie, Senatowi i JM Rektorowi Politechniki Śląskiej, Władzom i Współpracownikom z Wydziału Elektrycznego oraz Koleżankom i Kolegom z Instytutu Elektroenergetyki i Sterowania Układów jak również Pracownikom innych Wydziałów, ZNP Politechniki Śląskiej, Studentom, Koleżankom i Kolegom z Gliwickiego Oddziału SEP i innych Oddziałów, Oddziałowi Elektryków Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej, Przedstawicielom Firm i Zakładów, Przyjaciółom, Sąsiadom i Znajomym

składają

Żona i Córka

Opracowanie redakcyjne: mgr inż. Bogusław Szewc, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 618, tel. 237 16 93, 237 14 81, e-mail: bszewc@polsl.gliwice.pl

Fotografie w nadesłanych materiałach są zamieszczane na odpowiedzialność autora korespondencji.

Edycja sieciowa: URL:<http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

Łamanie komputerowe i druk:

ZG Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 237 21 97

zam. 5/03 600 egz.

Przedwieczorne mgły

Poranna mgła

Akwarele Mariana Bietkowskiego
Wystawa prac w Galerii Politechniki Śląskiej

Nadmorskie trawy

NADMORSKIE TRAWY O. M. BIETKOWSKI

